

W Bielsku-Białej

11/2025

m a g a z y n s a m o r z ą d o w y

W NUMERZE:

**POSPRZĄTALI-
ŚCIE NA MEDAL**

– str. 3

**MIEĆ ZAWÓD
W RĘKACH**

– str. 4

**AQUA BUDUJE
OCZYSZCZALNIĘ**

– str. 8

**SPARTANIE
POD DĘBOWCEM**

– str. 15

**CIMCIRYMCY
W TWIN PEAKS**

– str. 16

WIEDZA TO BEZPIECZEŃSTWO

Słonecznie, radośnie i – co najważniejsze – bezpiecznie było na jubileuszowych 30. Ogólnopolskich Dniach Bezpieczeństwa, Kultury Ruchu i Ratownictwa Drogowego. 24 maja młodzież i dzieci ze szkół w Bielsku-Białej przejęły władzę w stolicy Podbeskidzia.

Na schodach Ratusza prezydent Jarosław Klimaszewski tradycyjnie wręczył klucz do miasta uczniowskim przedstawicielom – byli to Zofia Wieczorkiewicz i Michał Cader ze Szkoły Podstawowej nr 27. Lizak policyjny – nieodłączny element dni bezpieczeństwa – od szefa śląskiej policji podinsp. Krzysztofa Stankiewicza odebrali Maja Gąsiorek i Mikołaj Ziętek z Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących w Bielsku-Białej oraz Magdalena

Szpak i Samuel Keswoń ze Szkoły Podstawowej nr 38.

– Wiedza to bezpieczeństwo. Uczenie tego, jak zachować się w ruchu drogowym, na ulicy, jak szanować się nawzajem – jest podstawą tej wiedzy, która jest niezbędna, abyśmy uniknęli najgorszych zagrożeń. Im więcej będziemy wiedzieli, im bardziej będziemy uważni i rozsądni, tym mniej będzie wypadków – mówił podczas otwarcia prezydent. *ciąg dalszy na str. 3*

POMPY CIEPŁA GRZEJĄ WODĘ W BLOKACH

fot. Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa

W trzech budynkach mieszkalnych Beskidzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej ciepłą wodę użytkową ogrzewają zamontowane tam pompy ciepła typu powietrze-woda. To unikatowe rozwiązanie nie tylko w Bielsku-Białej, ale i w kraju. Na dwóch wysokich, 10-piętrowych blokach BSM montowane są kolejne takie instalacje.

ciąg dalszy na str. 6

SUKCESY MŁODYCH MUZYKÓW Z WAPIENICY

Cały wachlarz nagród i wyróżnień po czwartym ogólnopolskim konkursie Pszczyńskie Impresje Muzyczne trafił do młodych artystów z Domu Kultury w Wapienicy. Spośród ponad 140 instrumentalistów jury przyznało im następujące nagrody złoty dyplom i 1. m. w kategorii zespoły muzyki folkowej i ludowej – Kapela NoToHop; złoty dyplom i 3. m. – Zofia Ryszka, skrzypce solo; srebrny dyplom – Martyna Szkorupa, skrzypce solo; brązowy dyplom – Magdalena Bębenek, fortepian solo; dyplomy uznania – trio skrzypcowe Julia Miętus, Zofia Ryszka, Martyna Szkorupa; Julia Miętus, skrzypce solo i Nadia Romik, skrzypce solo; wyróżnienie za debiut – Jan Mamak, skrzypce solo. Kapela NoToHop składa się z młodych ludzi, którzy swoją przygodę z muzyką rozpoczęli jeszcze w wieku wczesnoszkolnym. Obecnie są laureatami wielu festiwali i konkursów, nawet o zasięgu międzynarodowym, gdzie stają na jednej scenie z zawodowymi muzykami. Instruktorami instrumentalistów w DK w Wapienicy są: Grzegorz Wiewióra, Małgorzata Waluś oraz Ewa Rabaszowska.

oprac. ek

NASI LUDZIE WE WŁADZACH EUROPEJSKIEGO KARATE

Eliza Gawel i Paweł Półtorzecki, fot. PUK

Bielszczanin Paweł Półtorzecki został wybrany do Komitetu Wykonawczego Europejskiej Federacji Karate – to kolegialny zarząd EKF, podejmujący najważniejsze decyzje dotyczące europejskiego karate. Trenerka i zawodniczka bielskiego Atemi Eliza Gawel została przewodniczącą Komisji Para-Karate European Karate Federation. Paweł Półtorzecki jest jednocześnie prezesem bielskiego Klubu Sportów Azjatyckich Atemi oraz Polskiej Unii Karate, jednego z nielicznych polskich związków sportowych, których siedziba znajduje się poza Warszawą – w Bielsku-Białej.

World Karate Federation (WKF), którego częścią jest Europejska Federacja Karate, jest największą organizacją karate na świecie, zrzeszającą prawie 200 państw, i członkiem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Bielsko-Biała jest mocnym punktem na mapie europejskiego karate. Dwa lata temu w hali pod Dębowcem odbyły się zawody w ramach Igrzysk Europejskich, a w tym roku Młodzieżowe Mistrzostwa Europy.

źródło: Polska Unia Karate

31 maja w mieście odbędzie się plenerowa gra miejska *Gdzie jest Szpieg?* Poszukiwania Szpiega w godz. 11.00-15.30 rozpoczną się przy Centrum Bajki i Animacji OKO, meta będzie na placu Wojska Polskiego. Gra polega na przejściu trasy, skompletowaniu wszystkich pieczętek i odkryciu adresu, pod którym ukrywa się Szpieg i jest przeznaczona dla dzieci od trzeciego roku życia i ich rodzin. Po drodze należy odwiedzić siedem miejsc. We wskazanych miejscach uczestnicy gry otrzymają pieczątki, ale aby je uzyskać, w większości przypadków trzeba będzie wykonać wyznaczone zadanie. Uczestnik powinien przejść całą trasę, zebrać wszystkie pieczątki oraz – po uzyskaniu wskazówek – dotrzeć do kryjówki Szpiega. Za to będzie nagroda i dyplom. Dla dzielnych poszukiwaczy partner zabawy Galeria Sfera przygotowała zaproszenia na lody.

oprac. ek

CZWARTA MAŁA CZARNA JESZCZE TRWA

Solaris, fot. Izabela Rogowska / teatr.bielsko.pl

W Teatrze Polskim trwa 4. Festiwal Monodramów Kobiecych *Mała Czarna*. Spektakle w wykonaniu znakomitych polskich aktorek będą prezentowane na małej scenie TP codziennie do 1 czerwca. Tegoroczny festiwal znów jest spotkaniem z emocjami, traumami, dylematami kobiet, z ich siłą i słabością. 30 maja o godz. 17.00 i 20.00 w programie *Bez nadziei* – autorski monodram Eweliny Gronowskiej o samotności i tęsknocie za bliskością, o miłości, o presji oczekiwań, o wyczerpaniu, o seksie. 31 maja o godz. 17.00 i 20.00 Beata Niedziela pokaże oparty na prozie Stanisława Lema monodram *Solaris* w reżyserii Darii Kopiec. *Małą Czarną* zakończy pokaz monodramu *Najszczęśliwszy dzień* w wykonaniu Barbary Garstki 1 czerwca o godz. 16.30 i 20.00. Spektakl jest inspirowany postacią aktorki Elżbiety Czyżewskiej, tekst i reżyseria: Magdalena Małecka-Wippich.

Szczegóły na temat *Małej Czarny* na stronie internetowej Teatru Polskiego teatr.bielsko.pl w aktualnościach.

źródło: Teatr Polski w Bielsku-Białej

DZIEWIEĆSIŁ PO RAZ TRZECI

7 czerwca w Bielsku-Białej odbędzie się Festiwal Dziewięćsił. Po raz trzeci w tym samym miejscu, czyli przy górnej stacji Kolei na Szyndzielnię. Będą przeróżne warsztaty, prelekcje ludzi gór, spacer z przewodnikami, bieg na orientację i nawet monodram. Bilet w obie strony na kolej linową będzie tego dnia miał promocyjną cenę 20 zł, a ostatni zjazd odbędzie się o godzinie 23.00.

Wzorem ubiegłego roku Dziewięćsił rozpocznie o godzinie 10.00 ciesząc się dużą popularnością bieg górski GOPR – rodzinne zawody na orientację.

O godz. 11.00 w programie są spacer z przewodnikami Akademickiego Koła Przewodników Górskich w BB (wstęp wolny): pierwsza trasa – Dolina Wapienicy (zbiórka na parkingu przy ul. Tartacznej), Szyndzielnia; druga trasa – Błonia (zbiórka przy końcu ul. Pocztowej), Szyndzielnia; trzecia trasa – Dębowiec (zbiórka przy rodzim na ul. Karbowej i alei Armii Krajowej), Szyndzielnia.

Od 14.00 do 20.00 warsztaty dla dzieci i dorosłych na terenie festiwalu przeprowadzą Klub Wysokogórski Bielsko-Biała, Speleoklub w Bielsku-Białej, GOPR Beskidy i Nadleśnictwo Bielsko-Lasy Państwowe. Na wieży widokowej będzie czekał przewodnik, który opowie o widzianych stamtąd szczytach Beskidów; będą też warsztaty rowerowe dla najmłodszych na torze przeszkód. W Schronisku PTTK Szyndzielnia zaplanowano bezpłatne warsztaty zielarskie z Beskidzkim Domem Zielin Przytulnia. Zapisy pod adresem: zwiedzanie@um.bielsko-biala.pl.

Jak zwykle, będą też prelekcje ludzi gór: 15.00 – *Korona himalajskich marzeń* – Dorota Rasińska-Samocho; 16.30 – *Goryle we mgłę – o poszukiwaniu goryli w Ugandzie i Kongo* – Ewa Chojnowska; 18.00 – *Doświadczenie Annapurny. Himalaizm w wydaniu sportowym* – Adam Bielecki.

Festiwal zakończy o godzinie 21.00 przy schronisku monodram *Wanda* Teatru Polskiego w wykonaniu Anity Janci.

W budynku zabytkowej górnej stacji kolei Szyndzielnia i w jej otoczeniu zaprezentowana zostanie wystawa fotografii z Tygodnia Kultury Beskidzkiej.

6 czerwca, także w ramach festiwalu, odbędzie się spacer po nieoczywistych zakamarkach Bielsko-Białej, na który chętnych zabierze historyk Jacek Proszky. Wspólne wyjście o godz. 18.00 z Ratusza.

ek

MIASTO

WIEDZA TO BEZPIECZEŃSTWO

– dokończenie ze str. 1

Prezydent zauważył, że w naszym mieście, wg statystyk policyjnych, jest pod tym względem całkiem nieźle, ale nadal mamy dużo do zrobienia. – Po to jest również to wydarzenie, które przypomina, że Fundacja na rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i policja pracują cały rok. Dzisiaj chcemy podziękować fundacji i wszystkim zaangażowanym za starania i pobudzić do działania innych – dodał.

Ogólnopolskie Dni Bezpieczeństwa, Kultury Ruchu i Ratownictwa Drogowego są organizowane w Bielsku-Białej od 30 lat i na stałe wpisały się w życie kulturalne miasta i regionu.

– Impreza ma na celu propagowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w całości poświęcona jest podnoszeniu poziomu wiedzy teoretycznej i praktycznej uczestników ruchu, a zwłaszcza dzieci i młodzieży. Cieszy się ona dużym zainteresowaniem, gdyż łączy wartości merytoryczne z dobrą zabawą i rekreacją – przypominała prezes Fundacji na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Bielsku-Białej Alina Porębska-Puszyńska. – Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że edukacja, zwłaszcza dzieci i młodzieży, jest jedną z najskuteczniejszych form oddziaływania na stan świadomości uczestników ruchu drogowego. Wpajanie zasad bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym i kreowanie właściwych postaw uczestników tego ruchu może mieć różne formy. Praktycznie co roku mówimy to samo, jednak trzeba pamiętać, że przypominamy zasady bezpieczeństwa co roku innej młodzieży – podkreślała Alina Porębska-Puszyńska.

Dlatego, jak co roku, młodzież uczestniczyła w międzyszkolnym konkursie wiedzy

o bezpieczeństwie ruchu drogowego. Brali w nim udział uczniowie szkół podstawowych nr 1, 9, 13, 18, 27, 28, 30, 36, 37 i 38 oraz uczniowie Branżowej Szkoły I Stopnia nr 4, VIII Liceum Ogólnokształcącego, IV Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących.

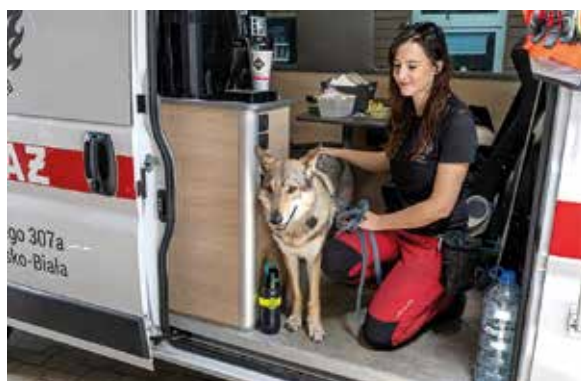
Podczas rozstrzygnięcia konkursu 24 maja w Parku Słowackiego na konkursowym podium uplasowały się: na pierwszym miejscu Szkoła Podstawowa nr 13, na drugim SP nr 36, a na trzecim SP nr 30. Przedstawiciele zwycięskich drużyn otrzymali nagrody rzeczowe – tablice interaktywne, projektory i urządzenia wielofunkcyjne; również dla zwycięzców konkursów indywidualnych były cenne nagrody.

Najbardziej widowiskowym elementem imprezy był oczywiście barwny korowód, podczas którego poprzebierana młodzież przeszła ulicami miasta z placu Ratuszowego do Parku Słowackiego. Hasłem tegorocznego korowodu były *Barwy Europy*. Najlepiej zaprezentowały się Szkoły Podstawowe nr 13, 28 i 36, a w kategorii szkół ponadpodstawowych nagrodę główną otrzymało IV LO im. KEN.

Druga część Dni Bezpieczeństwa, Kultury Ruchu i Ratownictwa Drogowego pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej odbywała się w Parku Słowackiego. Tam można było podziwiać występy zespołów Młodzieżowego Domu Kultury, zespołu Ciocia Tunia i zespołu Włóczykije.

Spotkaniu towarzyszyły gry, zabawy, animacje, malowanie buziek, ścianka wspinaczkowa i oczywiście zajęcia edukacyjne przygotowane przez służby mundurowe.

Jacek Kachel

POSPRZĄTALIŚCIE NA MEDAL

Prawie sześć ton odpadów zebrali mieszkańcy Bielska-Białej podczas akcji sprzątania miasta, która odbyła się 10 maja. To wydarzenie od wielu lat organizuje Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego we współpracy z radami osiedli.

Akcja sprzyja kształtowaniu proekologicznych postaw, dbałości o środowisko, ale też po prostu integracji mieszkańców wokół wspólnych działań na rzecz swojej małej ojczyzny. Wydarzenie organizowane jest corocznie w ramach obchodów Dnia Ziemi i z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością. W tegorocznej edycji 10 maja udział wzięło ponad 600 mieszkańców Bielska-Białej. Akcja rozpoczęła się w godzinach porannych w 23 lokalizacjach w poszczególnych dzielnicach miasta; jej uczestnicy zostali wyposażeni w worki i ręka-

wiczki. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu w ciągu zaledwie kilku godzin zebrali prawie 6 ton odpadów, które zostały odebrane przez firmę Prezero Bielsko-Biała S.A.

Akcja miała także element rywalizacji – dla najlepszych Wydział Gospodarki Odpadami UM przewidział nagrody. Są to bony do wykorzystania w bielskich placówkach kulturalnych dla rad osiedli, których mieszkańcy najliczniej wzięli udział w akcji (proporcjonalnie do liczby osób zameldowanych na terenie danego osiedla). Pierwsze miejsce w akcji sprzątania miasta zajęła Rada Osiedla Biała Północ, drugie Rada Osiedla Wojska Polskiego, a trzecie Rada Osiedla Straconka. Nagroda dodatkowa – dla rady osiedla, której ekipa była największa (z wyłączeniem rad, które zdobyły nagrody główne) – przypadła Radzie Osiedla Wapienica.

Nagrody będą uroczystie przekazane podczas pikniku ekologicznego WyBieram Czyste Miasto, który w tym roku odbędzie się 12 czerwca pod namiotem w Parku Słowackiego.

źródło: Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego, oprac. ek

MIEĆ ZAWÓD W RĘKACH

Rzemiosło, twórcy ludowi, szkoły branżowe i występy zespołów muzycznych – tak 17 maja w namiocie w parku Słowackiego wyglądał drugi Dzień Rzemiosła i Twórców Ludowych organizowany przez Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości oraz miasto Bielsko-Biała.

Stoiska twórców instrumentów ludowych i koronczarek

Impreza odbywała się pod namiotem, więc pogoda dla jej uczestników nie była straszną. Szkoda tylko, że ci nie dopisali. A Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości od lat stara się promować zawody rzemieślnicze i nauczanie młodzieży w systemie dualnym – czyli w połączeniu teorii i praktyki, a także prezentuje twórców ludowych i rękodzielników z regionu beskidzkiego. Dzień Rzemiosła jest okazją do zebrania przedstawicieli rzemiosła i szkolnictwa branżowego w jednym miejscu i pokazania, co mają do zaoferowania. Przy okazji imprezy odbyło się też rozstrzygnięcie Konkursu Wiedzy o Rzemiosle, przeprowadzonego przez cech w szkołach podstawowych w mieście i powiecie.

8 i 9 maja wśród młodzieży klas siódmych i ósmych podstawówek cech przeprowadził czwarty już Konkurs Wiedzy o Rzemiosle. Pisemna część poprzedzona była wizytami w szkołach zgłoszonych do konkursu – członkowie cechu mówili tam o rzemiosle i zawodach rzemieślniczych. Stworzyli młodzieży bazę wiedzy i informacji o historii rzemiosła, o mniej znanych zawodach, ale też powszechnie nauczanych, np. w szkołach branżowych.

Nagrody zwycięzcom konkursu wręczała m.in. naczelniczka Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej Agnieszka Herma.

Miejsce pierwsze zdobyła Martyna Stasica ze Szkoły Podstawowej nr 26 im. Zbigniewa Lubertowicza w Bielsku-Białej, miejsce drugie Nikodem Mrowiec ze Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Mazańcowicach, a trzecie Zakhar Hadenko, również z bielskiej podstawówki nr 26. Cech postarał się o bardzo atrakcyjne nagrody dla młodzieży – smartfon, tablety, słuchawki i smartwatche.

Rozdanie nagród poprzedziły występy reprezentacyjnego zespołu bielskiego rzemiosła – grupy z Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych im. Stanisława Staszica w Czechowicach-Dziedzicach pod dyktando Jarosława Grzybowskiiego; później na scenie pojawiły się jeszcze Zespół Pieśni i Tańca Bielsko, Kapela No-ToHop, Kapela Beskid, a wszystko zakończyła dyskoteka z Radiem Bielsko.

Imprezie towarzyszyły stoiska twórców ludowych – rzeźbiarzy, koronczarek, bibułkarek, twórców instrumentów ludowych i metaloplastyki.

Z Koniakowa na Dzień Rzemiosła i Twórców Ludowych przyjechała Mariola Wojtas z Pracowni Koronki Koniakowskiej. Na swoim stoisku prezentowała autorską biżuterię, tradycyjne serwetki, ceramikę i okolicznościowe kartki. Pani Mariola mówi o sobie, że wydobywa jeszcze więcej piękna z koronki koniakowskiej.

– Pokazuję przeróżne możliwości zastosowania koronki. To moja pasja, im więcej tworzę, tym więcej mam pomysłów – zdradza.

Kartki z koronką odciśniętą w ceramice czy wiśniorki i bransoletki to tylko niewielki wycinek tego, co pani Mariola potrafi zrobić, a przede wszystkim wymyślić. Zajmuje się nadrukiem ceramiki na szybach i zastosowaniem koronki w drewnie – to koronka na drewnianych stołach, zamknięta w ramach obrazów czy w szklanych balustradach balkonów.

Rzeźbiarz Zdzisław Kozłowski z Żywca, którego prace są prezentowane między innymi w tamtejszym Muzeum Miejskim, specjalizuje się w rzeźbie sakralnej i ludowej. Rzeźbi od czterdziestu lat. Wzrok przyciągają jego misternie rzeźbione i jaskrawo pomalowane kaple góralskie, zadumany Chrystus frasobliwy w wielu odsłonach i przeróżne anioły.

– Niestety, zainteresowanie ludowością, z mojego punktu widzenia, jest coraz mniejsze – mówił pan Zdzisław. – Jeżdżę do Kazimierza Dolnego, do Zakopanego, do Warszawy, wszędzie w ramach swojego członkostwa w Stowarzyszeniu Twórców Ludowych, ale kiedyś było lepiej i zainteresowanie było dużo większe. Państwo musi zadbać o sztukę ludową i twórców, inaczej to zginie – tłumaczył.

Pan Zdzisław nie siedzi jednak z założonymi rękoma i sam czynnie działa na rzecz rozpowszechniania rzeźby. W swojej domowej galerii prowadzi bowiem naukę rzeźby dla dzieci.

– Od razu widzę niesamowite zainteresowanie u dzieciaków – świetnie malują, mają pomysły. Takie dziecko musi przede wszystkim umieć rysować. Dłuta odpadają na początek – zaczyna się od rysunku, for-

mowania gliny rzeźbiarskiej, trzeba posiadać wiedzę – zdradzał tajniki zawodu.

Podczas imprezy prezentowały się też szkoły branżowe – uczniowie rozdawali ulotki, piekli ciastka, nakrywali do stołów, przyszli fryzjerzy pokazywali, co potrafią zrobić na przypadkowej głowie. Swoje możliwości pokazywał m.in. Zespół Szkół Gastronomicznych w Bielsku-Białej, który szkoli przyszłych techników żywienia i usług gastronomicznych, techników technologii żywności i techników usług kelnerskich, a funkcjonującą w zespole Branżowa Szkoła I Stopnia nr 8 – kucharzy i cukierników; Ochotniczy Hufiec Pracy szkolący w zawodach: kucharz, sprzedawca, fryzjer i magazyńier; Branżowa Szkoła I Stopnia nr 4 im. Stanisława Staszica szkoląca aż w czterdziestu jeden zawodach oraz Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących uczący na kierunkach samochodowych, mechanicznych, transportowych, spedycyjnych, logistycznych oraz automatyki i robotyki.

Organizatorami wydarzenia pod patronatem prezydenta Jarosława Klimaszewskiego byli Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości oraz miasto Bielsko-Biała.

Za rok trzeci Dzień Rzemiosła i Twórców Ludowych. Oby zainteresowanie było większe.

Emilia Klejmont

Podczas II Dnia Rzemiosła i Twórców Ludowych wręczono odznaczenia zasłużonym rzemieślnikom

MIASTO

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Radni Rady Miejskiej w Bielsku-Białej podczas sesji 24 kwietnia podjęli uchwałę w sprawie *Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej miasta Bielska-Białej do 2030.*

W przyjętym dokumencie na 39 stronach opisano bardzo szczegółowo przemoc domową jako zjawisko wieloaspektowe i interdyscyplinarne. Przedstawiono skalę przemocy domowej na terenie Bielska-Białej, a także założenia ogólne programu oraz jego szczegółowe rekomendacje, założenia, cele i zadania.

Bardzo ciekawie są przedstawione w dokumencie wyniki badań na temat przemocy wśród dzieci i młodzieży w Bielsku-Białej (nie tylko domowej), przeprowadzonych w 2023 r. przez Stowarzyszenie RoPSAN.

Jak się okazuje, w przedziale wiekowym 14-15 lat (ósma klasa) więcej dziewcząt niż chłopców przyznało się do stosowania przemocy wobec innych – robiło to 59,4 proc. dziewcząt i 52,8 proc. chłopców. To zjawisko utrzymuje się także w pozostałych badanych grupach wiekowych.

Jeśli chodzi o doznawania przemocy, w przedziale wiekowym 14-15 lat, doznawało jej 53,7 proc. badanych dziewcząt i 51 proc. chłopców. Wraz z wiekiem liczba chłopców doznających przemocy znacząco się zmniejsza. Wśród dziewcząt doznawanie przemocy utrzymuje się na porównywalnym poziomie – w grupie 15-16 lat – 50,7 proc. badanych, 17-18 lat – 45,5 proc. badanych.

Respondenci wypowiedzieli się na temat zaobserwowanej przemocy w ich domu lub najbliższej rodzinie. Dane obrazują zmniejszenie się odsetka obserwowanego przez nich zjawiska przemocy.

W ciągu swojego życia 29,9 proc. kobiet zauważyło w swoim najbliższym otoczeniu przejawy przemocy fizycznej. Natomiast w okresie ostatniego roku przed badaniem odsetek kobiet zauważających to zjawisko zmniejszył się do 19,3 proc. Daje to spadek o 10,6 proc. W obszarze przemocy psychicznej odsetek kobiet, które zauważyły taką przemoc wśród najbliższych, w ciągu całego swojego życia, wyniósł 32,1 proc. (160 kobiet). Natomiast w ostatnim roku przed badaniem fakt przemocy psychicznej zaobserwowało 24,6 proc. badanych, tj. 123 kobiety. Daje to spadek o 7,5 proc. W ostatnim roku przed badaniem, z puli 260 badanych kobiet, o 37 zmniejszyła się liczba kobiet stwierdzających w swoim otoczeniu przemoc psychiczną. Ankietowani mężczyźni również zauważali przemoc fizyczną, jak i psychiczną, rzadziej w ostatnim roku przed badaniem, niż w ciągu całego swojego życia. Ilość mężczyzn postrzegających przemoc fizyczną z poziomu 19,1 proc. obniżyła się do poziomu 12,9 proc. Zmniejszenie o 6,2 proc. w odniesieniu do bielskiej populacji oznacza, że faktu przemocy fizycznej w swoim otoczeniu nie zauważyło 15 mężczyzn. Porównywalnie, o 6,4 proc. spadała liczba ankietowanych mężczyzn, którzy w ostatnim roku zauważyli w swoim otoczeniu przemoc psychiczną.

Papierkiem lakmusowym zjawiska przemocy domowej w Bielsku-Białej jest procedura Niebieskiej Karty i skala działań podejmowanych w formie pracy socjalnej w latach 2018-2023. Można zaobserwować, że liczba Niebieskich Kart nieznacznie, ale z roku na rok maleje. W roku 2018 nowych i kontynuowanych procedur było 538, a w roku 2023 – 448.

Wobec danych, których wycinek tutaj zaprezentowaliśmy, powstała konieczność podjęcia przez Radę Miejską uchwały w zakresie przyjęcia nowego *Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej Miasta Bielska-Białej do 2030.*

Jack

Helena Konopka z wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej Karolem Markowskim

Aniela Ozga

W BIELSKU-BIAŁEJ PRZYBYŁO STULETEK

Zasłużyłaś, Mamo!

Setne urodziny obchodziła 16 maja mieszkanka Bielska-Białej Helena Konopka. Z tej okazji życzenia i kwiaty w imieniu samorządu przekazał jej wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Karol Markowski.

Pani Helena urodziła się w Bielsku-Białej 16 maja 1925 roku jako druga z czterech córek w robotniczej rodzinie Schubertów. Czas wojenny był wielkim wyzwaniem dla czternastoletniej dziewczyny, przez prawie cały ten czas służyła jako pomoc domowa w rodzinie niemieckiej w Bystrej koło Bielska. Z dala od domu rodzinnego, sióstr i rodziców nie było łatwo; do dziś często wspomina te dni z wielkim smutkiem, ale i ze świadomością, że mogło być znacznie gorzej.

Po wojnie przez krótki czas pracowała w biurze zatrudnienia, ale po założeniu rodziny i urodzeniu pierwszego syna zajmowała się domem i małym gospodarstwem rolnym. Wychowali z mężem Szczepanem czworo dzieci, niestety dwóch synów już nie żyje, a i mąż zmarł przed 22 laty. Dobry los obdarzył panią Helenę dziesięciorgiem wnucząt, dwanaściorgiem prawnuków i czworgiem praprawnuków.

Jest osobą niezwykle spokojną i życzliwą. Często pyta: jak to się stało, że tak długo żyję? – Zasłużyłaś, Mamo – odpowiadają dzieci.

Sto lat pani Anieli

20 maja Aniela Julia Ozga obchodzi stulecie urodzin. Otrzymała z tej okazji życzenia od samorządu Bielska-Białej.

Pani Aniela przez całe życie związana była z południem naszego regionu, zarówno zawodowo, jak i prywatnie. Urodziła czworo dzieci, jest babcią siedmiorga wnucząt oraz prababcią dla sześciorga prawnucząt.

Urodziła się w 1925 roku, jako jedno z dziesięciorga dzieci Augustyna i Marii Buchtów. Podobnie jak całe rodzeństwo, odebrała staranne wykształcenie w Gimnazjum im. Adama Asnyka w Białej. Niestety, wybuch wojny zmusił ją do przerwania nauki. To wtedy, jako zaledwie nastolatka, podjęła pierwszą pracę w fabryce Josephy'ego (po wojnie przemianowanej na Fabrykę Maszyn Włókienniczych Befama). Po wojnie ukończyła dwuletnie gimnazjum ogólnokształcące dla dorosłych. W ciągu następnych lat jej kariera zawodowa była związana z szeregiem instytucji i przedsiębiorstw w Bielsku-Białej – Polskim Radiem Radiowęzeł Bielsko, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Zakładem Usług Radiotechnicznych i Telewizyjnych, Wojewódzkim Przedsiębiorstwem Handlu Wewnętrznego i wreszcie, na wiele lat, ze sklepem radiowo-telewizyjnym przy ul. Bohaterów Warszawy.

Towarzysza swojego życia, przyszłego męża Mariana Ozgę, poznała w Wilkowicach. Jednak to Bielsko, z którym związana jest tak duża część jej życiorysu i kariera zawodowa, było świadkiem ich przysięgi małżeńskiej, złożonej w murach kościoła św. Mikołaja. Bielsko-Biała pozostaje też miastem, w którym pani Aniela mieszka do dziś.

Jack

SĄ JESZCZE MIEJSCA W MIEJSKICH PRZEDSZKOLACH!

Postępowanie uzupełniające na wolne miejsca w przedszkolach miejskich na rok szkolny 2025/2026 w Bielsku-Białej rozpocznie się 2 czerwca. Będzie ono prowadzone z wykorzystaniem systemu informatycznego NABO.

System zostanie uruchomiony 2 czerwca o godzinie 9.00. Osoby, które nie mają dostępu do internetu lub będą mieć kłopoty z korzystaniem z systemu, otrzymają pomoc w każdym przedszkolu.

Postępowanie uzupełniające prowadzone jest na wniosek rodzica. Formularz wniosku będzie dostępny 2 czerwca o godzinie 9.00 pod adresem: <https://uzupelniajaca-bielsko-biala.nabory.pl/>.

Również pod tym adresem rodzice będą mogli zapoznać się z ofertą przedszkoli, w których pozostały jeszcze wolne miejsca, oraz ze szczegółowymi zasadami postępowania.

oprac. ek

MIASTO

POMPY CIEPŁA GRZEJĄ WODĘ W BLOKACH

– dokończenie ze
str. 1

Pompy ciepła pracujące na blokach przy ul. Poprzecznej 10, 12 i 14 służą do ogrzewania ciepłej wody, obniżają koszty wytwarzania energii, eliminują gaz jako źródło podgrzewania wody, ale przede wszystkim podnoszą bezpieczeństwo mieszkańców i użytkowników lokali spółdzielczych.

– Wielka płyta, z której jest zbudowana nasza infrastruktura techniczna, pochodzi z okresu gierkowskiego. Jej wadą są m.in. zagrożenia związane z powstawaniem tlenku węgla podczas użytkowania piecyków łazienkowych w mieszkaniach, także ze względu na coraz częściej występujące ekstremalne zjawiska pogodowe – zarówno zimą, jak i latem. Mimo szeregu działań – jak np. cykliczne konserwacje pionów, montaż nasad kominowych, przebudowa i ocieplenie kominów czy montaż nawiewników – nie udało się całkowicie wyeliminować problemów wentylacyjnych. Cofanie spalin wynika ze specyfiki projektowo-konstrukcyjnej budynków z lat 70. i 80. ubiegłego wieku – mówi prezes Beskidzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej Henryk Nalepa. – Dlatego rozpoczęliśmy poszukiwania rozwiązań, które pozwoliłyby nam zwiększyć bezpieczeństwo naszych mieszkańców. Skontaktowaliśmy się z uczelniami w Gliwicach, we Wrocławiu, z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, zgłębiając temat podczas wielu spotkań, konferencji. Uczestniczyliśmy w imprezach targowych, poszukując odpowiednich technologii. Wspólnie z działem technicznym i księgowym spółdzielni zastanawialiśmy się nad opłacalnością różnych rozwiązań. Oprócz polityki odnawialnych źródeł energii – kreowanej przez Unię Europejską i państwo – zachętą do podjęcia działań stał się otwarty w lutym ub.r. Grant OZE w ramach Programu Termo Banku Gospodarstwa Krajowego, który wprowadził ofertę 50-procentowej dotacji do kwoty netto zadania inwestycyjnego – dodaje prezes BSM.

W spółdzielni zapadła decyzja: *robimy!* Rozpisano przetarg nieograniczony na budowę instalacji ogrzewania ciepłej wody użytkowej przy użyciu pomp ciepła typu powietrze-woda. Dla opracowania najkorzystniejszego rozwiązania spółdzielnia trzykrotnie ogłaszała ten przetarg, a kolejne rozmowy z oferentami prowadziły do optymalizacji kosztów i rozwiązań technicznych.

Założono, że szczytowe źródło energii ma pracować w ekstremalnych warunkach, nawet minus 20 stopni Celsjusza. Żeby ograniczyć straty ciepłej wody wynikające z cyrkulacji oraz hałas, pompy ciepła zostały umieszczone na dachach budynków na stalowych,

wiszących konstrukcjach wyposażonych w podkładki antywibracyjne, a wymiennikownię na 11. kondygnacji. Piony instalacyjne wraz z wodomierzami zostały poprowadzone na bocznych korytarzach, co ograniczyło do minimum ingerencję w strukturę mieszkań.

Wybrane zostały wysokotemperaturowe pompy ciepła marki Mitsubishi, Bosch oraz Viessmann, które pracują na naturalnych czynnikach chłodniczych przyjaznych dla środowiska, wspomagane istniejącą instalacją fotowoltaiczną minimalizującą zużycie energii elektrycznej. Zamontowane urządzenia zapewniają stałą dostawę ciepłej wody o temperaturze od 60 do 90°C i mogą pracować z pełną wydajnością nawet przy bardzo niskiej temperaturze zewnętrznej. Zbiorniki wody mają pojemność od 2,5-3 tysięcy litrów. Instalacje funkcjonują od stycznia tego roku. Koszt podgrzania 1 m³ wody w instalacji w marcu br. wyniósł ok. 15 zł.

Zastosowanie tych nowoczesnych technologii znacznie poprawia bezpieczeństwo mieszkańców, polepsza komfort zamieszkiwania lokali BSM, a także prowadzi do obniżenia kosztów okresowych przeglądów przewodów spalinowych związanych z badaniem szczelności instalacji gazowej w łazienkach oraz z corocznymi przeglądami piecyków łazienkowych, które mieli obowiązek przeprowadzać indywidualnie mieszkańcy, ponosząc koszty ich wykonania.

Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa zawnioskowała do Banku Gospodarstwa Krajowego o przyznanie na tę inwestycję dotacji w wysokości 50 proc. kosztów budowy pomp ciepła z programu Grant OZE. Na realizację przedsięwzięcia w budynkach przy ul. Poprzecznej 10, 12 i 14 spółdzielnia otrzymała dotację w łącznej wysokości 1.078.805,69 zł.

– Rozpisane zostały kolejne dwa przetargi na montaż pomp ciepła w następnych dwóch budynkach BSM i realizacją tego przedsięwzięcia już się rozpoczęła – informuje prezes H. Nalepa. – Zanim jednak zaczęliśmy wykorzystywać pompy ciepła do grzania wody użytkowej, zrealizowaliśmy przetarg na fotowoltaikę i w ciągu roku takie instalacje zamontowane zostały na 31 wysokich budynkach, które generują największe koszty związane z poborem energii elektrycznej, oraz na budynkach przy ul. Mikołaja Reja 15 i 18. Łączna zainstalowana moc wynosi 808,49 kWp. W ten sposób odciążamy mieszkańców z ponoszenia kosztów użytkowania części wspólnych, takich jak: hale windowe, boczne korytarze, klatki schodowe i piwnice, oraz będziemy zmniejszać koszty działalności gospodarczej

prowadzonej przez różne firmy wynajmujące lokale użytkowe.

Jednak niecały prąd wytworzony w panelach fotowoltaicznych na budynkach BSM może zostać zużyty. Dzięki możliwości rozliczania nadwyżek energii oddanej do sieci na zasadach prosumenta lokatorskiego, spółdzielnia otrzymuje środki pieniężne, które bezpośrednio zasilają fundusz remontowy danego budynku. Stawka za energię oddaną do sieci nie jest wygórowana, dlatego BSM planuje stworzyć i zainstalować magazyny energii.

– Spółdzielnia rozważała również możliwość skrzysztania w przyszłości z rozliczeń na zasadach prosumenta wirtualnego. Licznie występujące budynki czteropiętrowe będące pod zarządem spółdzielni charakteryzują się dużą powierzchnią dachów, więc można by je było wykorzystać montując kolejne instalacje fotowoltaiczne. Jednak koncepcja ta upadła ze względu na sprzeczność przepisów ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Przepisy prawa mówią jasno: wszelkie przychody i pożytki z danej nieruchomości wspólnej muszą być wykorzystywane wyłącznie na potrzeby tej nieruchomości. Zwróciliśmy się z prośbą do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP o wyrażenie opinii w tej sprawie. Związek potwierdził stanowisko spółdzielni i jednocześnie zapewnił, że podejmie działania na rzecz dostosowania przepisów prawa, aby umożliwić spółdzielniom mieszkaniowym rozliczanie nadwyżek energii elektrycznej między różnymi nieruchomościami. W tym celu złożył petycję do Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP – mówi prezes Beskidzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Beskidzka Spółdzielnia Mieszkaniowa zarządza 89 budynkami mieszkalnymi, w których mieści się ponad 5.000 mieszkań. Przy obecnym tempie inwestycji oraz dostępnych źródłach finansowania spółdzielnia jest w stanie wymieniać źródła ciepłej wody na ekologiczne w ok. pięciu budynkach rocznie. Inwestycje prowadzone są wspólnie z Przedsiębiorstwem Komunalnym Thermo tam, gdzie budynki zasilane są z sieci wysokoparametrowej. Spółdzielnia chciałaby zakończyć cały proces wymiany źródeł pozyskiwania ciepłej wody użytkowej w czasie nie dłuższym niż 8-10 lat.

Agata Wolna

Prosument – połączenie wyrazów producent i konsument, więcej: <https://lepiej.auron.pl/zielona-energia/kim-jest-prosument/>

DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK

Odnaczenia, wyróżnienia i listy gratulacyjne trafiły do pracowników bibliotek w związku z Dniem Bibliotekarza i Bibliotek, który obchodzono uroczystie 8 maja w Książnicy Beskidzkiej.

W branżowym świętowaniu licznie uczestniczyli przedstawiciele środowiska bibliotecznego oraz innych instytucji kultury Bielska-Białej. Samorząd miasta reprezentowali prezydent Jarosław Klimaszewski wraz ze swym zastępcą Adamem Ruśniakiem oraz radni Rady Miejskiej Urszula Szabla i Robert Pysz. Spotkanie prowadził dyrektor Książnicy Beskidzkiej Katarzyna Ruchała, a muzycznie wydarzenie uświetnił koncert zespołu Dzień Dobry.

– To święto jest doskonałą okazją, aby wam podziękować. Wasza praca to misja, nie najłatwiejsza w dzisiejszych czasach, gdy panują nowe technologie, a komunikat musi być krótki i ogólny. Czytelnictwo jest lekarstwem na to zjawisko. Ale Książnica Beskidzka dzisiaj to już nie tylko wypożyczalnia książek – to miejsce wielu inicjatyw i wydarzeń oraz promocji wydawnictw, które rozwijają naszą społeczność lokalną. Bez tego trudno sobie wyobrazić rozwój zdrowego społeczeństwa obywatelskiego. Dlatego bardzo się cieszę, że możemy wspólnie się rozwijać, bo postęp technologiczny również oddziałuje na to, co biblioteki robią w zakresie cyfrowym. Odzwierciedleniem tego po trochu jest rozwój budynku Książnicy. Wiemy też doskonale, że to nie jednostki osiągają sukcesy, ale zawsze zespół, któremu dziękuję w tym dniu. Życzę wam, abyście się cieszyli należnym szacunkiem naszych mieszkańców – mówił do pracowników i pracowników bibliotek prezydent Jarosław Klimaszewski.

W podobnym duchu zwróciła się do zgromadzonych dyr. Książnicy Beskidzkiej Katarzyna Ruchała:

– Dzisiejszy świat zmienia się dynamicznie – nowe technologie, szybki dostęp do informacji, wyzwania

edukacyjne i społeczne. A jednak w tym zmieniającym się świecie istnieją miejsca, które wciąż łączą pokolenia, inspirować do rozwoju i otwierają drzwi do wiedzy, wyobraźni oraz kultury. Takim miejscem jest właśnie Książnica Beskidzka. Biblioteka to nie tylko budynek z książkami. To przestrzeń dialogu, kreatywności i edukacji. Bezpieczna przystań dla dzieci i młodzieży, źródło wiedzy dla studentów, wsparcie dla seniorów, a także miejsce kulturotwórcze dla całej społeczności lokalnej – mówiła.

Podczas obchodów święta nie obyło się bez odznaczeń i wyróżnień. Beata Kubica została odznaczona odznaką honorową Zasłużony dla Kultury Polskiej. Złote Medale za Długoletnią Służbę otrzymały Anna Gołuch i Maria Cader, Medal Srebrny za Długoletnią Służbę – Sabina Konior, a Medal Brązowy za Długoletnią Służbę – Katarzyna Gnacińska. Listy gratulacyjne od Prezydenta otrzymali: Bożena Ziobier, Beata Żyrek, Sabina Habbas, Dorota Jasek, Ewa Brzostowska, Dorota Szweda, Kornelia Fajkis, Krzysztof Czernek, Katarzyna Guga, Krzysztof Szewczyk.

Z usług Książnicy Beskidzkiej skorzystało w 2024 roku ponad 32.000 czytelników – to potwierdzenie zaufania, jakim cieszy się ta instytucja wśród mieszkańców. W ciągu tego roku Książnica zorganizowała blisko 1.700 wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, co oznacza średnio ponad cztery wydarzenia dziennie. Dzięki zaangażowaniu biblioteki powstała tymczasowa siedziba Muzeum Reymonta, promująca

Prezydent J. Klimaszewski wręcza odznaczenie Beacie Kubicy

dziedzictwo literackie regionu i sylwetkę Tadeusza Modrzejewskiego – ostatniego polskiego skryby. To tylko kilka działań prowadzonych przez KB w ostatnim roku.

Trzeba też wspomnieć, że Książnica Beskidzka jako jedyna instytucja w mieście otrzymała środki z Krajowego Planu Odbudowy na zwiększenie efektywności energetycznej. Główna siedziba KB zyskała nowe, w pełni dostępne toalety, spełniające nowoczesne standardy architektoniczne i uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Przy okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek przypomnijmy, że Bielsko-Biała może poszczycić się jedną z najstarszych bibliotek publicznych na Śląsku. W 1720 roku Zygmunt Frölich, dyrektor kancelarii zamkowej, zapisał swój księgozbiór miastu. To był pierwszy krok do stworzenia ogólnodostępnej biblioteki dla potrzeb hrabiowskiej kancelarii, magistratu i uczonych miasta która początkowo mieściła się w Zamku Sułkowskich.

Jacek Kachel

PRASÓWKA Z TAMTYCH LAT W CENTRUM SENIORA

14 maja pracownicy Działu Zbiórów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej po raz pierwszy zawitali do Centrum Seniora z cyklem spotkań pt. *Prasówka z tamtych lat*. Spotkanie otworzyło nowy rozdział w naszym przedsięwzięciu – wspólnym odkrywaniu lokalnej historii tam, gdzie pamięć i doświadczenie mają wyjątkową wartość. Seniorzy za-

poznali się z ideą Prasówki, która polega na wspólnym przeglądaniu i opracowywaniu archiwalnych gazet – by ocalić od zapomnienia to, co niegdyś poruszało mieszkańców regionu – tłumaczy Dorota Jasek z Działu Zbiórów Regionalnych KB.

Idea bardzo się spodobała i od teraz Prasówka odbywać się będzie

w Centrum Seniora co dwa tygodnie, w środy o godz. 10.00. Następną już 28 maja.

Przypomnijmy, że Dział Zbiórów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej rozpoczął cykl cotygodniowych spotkań poświęconych przeglądaniu archiwalnej prasy. Podczas spotkań uczestnicy wspólnie selekcjonują najciekawsze ma-

teriały, porządkują informacje, by stworzyć cyfrowe zasoby, które wzbogacą regionalną bazę danych.

Spotkania w Książnicy Beskidzkiej odbywają się regularnie w każdy czwartek o godz. 10.00, a ich forma jest otwarta – każdy może dołączyć. Wystarczy chęć do działania i zainteresowanie historią swojego regionu. Jack

AQUA S.A. BUDUJE OCZYSZCZALNIĘ

Bielska spółka Aqua rozpoczęła kolejną wielką inwestycję. Za ponad 51 milionów złotych w Rybarzowicach powstanie nowoczesna oczyszczalnia ścieków, a w Kamienicy kolejne kilometry sieci kanalizacyjnej.

W siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie stosowną umowę podpisali wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Robert Gajda oraz prezes zarządu Aqua S.A. Krzysztof Michalski.

Ta inwestycja to konieczność – przepustowość głównej oczyszczalni w Komorowicach jest ograniczona, spółka podjęła więc decyzję o budowie nowej oczyszczalni, której zadaniem będzie odciążenie dzisiaj istniejącej.

Starania o środki na nią rozpoczęto 1 lipca 2024 r. Wtedy to spółka Aqua złożyła wniosek o dofinansowanie ze środków Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Spółka z powodzeniem przeszła wieloetapową ocenę wniosku i dzięki temu projekt znalazł się na liście objętych dofinansowaniem.

– Cieszy nas taki finał starań o środki na te strategiczne dla spółki zadania. Mówimy o jednej z największych inwestycji w ostatnim czasie. Jeśli tylko pojawią się możliwości sięgnięcia po środki zewnętrzne, a jednocześnie istnieje możliwość dostosowania się do wyznaczonych kryteriów, to korzystamy z takiej szansy. Samo przejście weryfikacji to już sukces, bowiem wymaga dużego wysiłku od całego zespołu, ale – jak widać – warto – mówi Liliana Batelt, dyrektor finansowy Aqua S.A.

Głównym celem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego i zrównoważona gospodarka wodna w dziedzinie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarze aglomeracji – zgodnie z obowiązującymi przepisami.

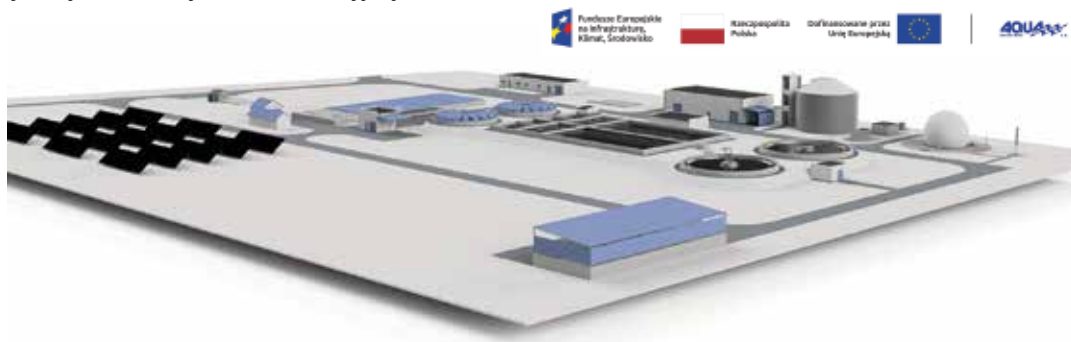
– W ramach przedsięwzięcia powstaną wszystkie niezbędne obiekty umożliwiające funkcjonowanie oczyszczalni ścieków z jednoczesnym racjonalnym gospodarowaniem i przekształcaniem odpadów oraz instalacjami do

produkcji energii zielonej (kogeneracja, farma fotowoltaiczna). Istniejące obiekty zostaną zaadaptowane i wykorzystane w nowym ciągu technologicznym planowanej oczyszczalni – informuje prezes zarządu Aqua S.A. Krzysztof Michalski. – Budowa nowej oczyszczalni nie tylko odciąży oczyszczalnię w Komorowicach, ale umożliwi przyłączenie kolejnych klientów – dodaje prezes.

Projekt realizowany będzie na terenie aglomeracji Bielsko-Biała Komorowice, gdzie tzw. wskaźnik RLM (równoważna liczba mieszkańców – liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku

zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby, Wikipedia) wynosi 257.207.

Głównym przedmiotem zadania jest budowa nowej oczyszczalni ścieków w Rybarzowicach, która umożliwi spełnienie warunku II Dyrektywy Ściekowej – wydajności istniejącej (250.000 RLM) i projektowanej (46.289 RLM) i zaspokoi potrzeby aglomeracji Bielsko-Biała Komorowice. Oczyszczalnia charakteryzować się będzie wydajnością średnią na poziomie 6.100 m³/d. Budowa nowej oczyszczalni jest konieczna, aby zabezpieczyć oczyszczenie ścieków w ilości i jakości, do jakiej Aqua S.A. jest i będzie zobowiązana w przyszłości. Jack

TERAZ KONSULTACJE I KONKRETNE DZIAŁANIA

Projekt programu redukcji ryzyka powodziowego dla zlewni rzeki Iłownicy i Białej opracowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie we współpracy z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowym Instytutem Badawczym 13 maja został zaprezentowany w Starostwie Powiatowym w Bielsku-Białej. Dokument powstał po ubiegłorocznych powodziach, które nawiedziły region i miasto.

Projekt, zaprezentowany przez podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury Przemysław Koperskiego, zawiera plany działań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe obszarów szczególnie dotkniętych skutkami ostat-

nich powodzi. Zostanie opublikowany na stronie internetowej: www.gov.pl/wody/gliwice i poddany konsultacjom społecznym, które potrwać do końca lipca tego roku. Po nich rozpoczną się konkretne działania, których celem będzie naprawa skutków powodzi oraz podjęcie działań minimalizujących możliwe straty powodziowe.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów gmin najbardziej dotkniętych powodzią, m.in. wójt Jasienicy Janusz Pierzyna, burmistrz Czechowic-Dziedzic Marian Blachut, prezydent Bielska-Białej Jarosław Klimaszewski.

Starosta bielski Andrzej Płonka zauważył, że najwyższa pora wyciągać wnioski, prowadzić udrażnianie, odbudowę i monitoring hydrologiczny. Wyraził także otwartość na dalszą szybką i owocną współpracę z samorządami, Ministerstwem Infrastruktury, Wodami Polskimi i Instytutem Meteorologii.

Od lewej wicewojewoda śląski Adam Zaczekowski, starosta bielski Andrzej Płonka, podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Przemysław Koperski, prezydent Bielska-Białej Jarosław Klimaszewski; fot: J.J.

Obecny na spotkaniu wicewojewoda śląski Adam Zaczekowski dodał, że w województwie śląskim do zagospodarowania będzie 500 mln zł na ochronę ludności i obronę cywilną, co może

mieć również przełożenie na infrastrukturę przeciwpowodziową. W tym względzie poprosił samorządy o współpracę.

źródło: Starostwo Powiatowe w BB oprac. ek

MIASTO

SENIORZY Z BCK ZWYCIĘZCAMI PROGRAMU TVP

zdjęcia: BCK

Ich choreografie poruszają nie tylko ciała, ale i serca. Szkoła Tańca dla Seniorów przy Bielskim Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej zwyciężyła w programie Telewizji Katowice pt. *A kto nam zabronił*, zdobywając uznanie jury.

A kto nam zabronił to codzienny magazyn, w którym promowani są seniorzy – ludzie wolni od zawodowych obowiązków, którzy na emeryturze rozpoczęli drugie, pełne pasji życie. Każdego dnia na antenie TVP3 Katowice prezentowane są dwie grupy z różnych miejscowości, które rywalizują o serce publiczności. Po prezentacji publiczność w studio wybiera zwycięzców. W odcinku wyemitowanym 6 maja seniorzy z BCK stanęli do artystycznej rywalizacji z Grupą Malarską Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Tarnowskich Gór. Parkiet kontra sztalugi – taniec kontra pędzel.

– To grupa, która po prostu skradła moje serce – mówiła ze wzruszeniem o seniorach z BCK jedna z jurerek. Wynik głosowania był jednoznaczny: 11 do 3 dla tancerzy z Bielska-Białej. Nagrodą jest udział w kolejnym odcinku programu, tym razem w roli... jurorów. Kursanci BCK pojawiają się teraz w telewizyjnym studio w jednym z następnych odcinków.

Szkoła Tańca dla Seniorów przy Bielskim Centrum Kultury powstała w 2020 r. dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach projektu poprawy dostępu do kultury. Inicjatorzy liczyli na 10 osób. Przyszło 30. Dziś to blisko 150 uczestników w 15 gru-

pach tanecznych. Kolejka chętnych to kolejne kilkadziesiąt osób. Od latino solo i tańca użytkowego, przez gimnastykę, zdrowy kręgosłup i slawica dance, aż po energetyczny lablast fitness – każdy znajdzie tu coś dla siebie. Z roku na rok liczba chętnych rośnie.

– Zawsze chciałam tańczyć, ale przy piątce dzieci nigdy nie było czasu. Teraz odzyskałam kondycję, wigor, no i... siebie – mówi z uśmiechem jedna z uczestniczek.

Zajęcia prowadzą Żaneta Rajewska i Kamil Klimont – duet instruktorów, którym udało się stworzyć żywą, przyjazną społeczność. Seniorzy tańczą, ćwiczą, ale też organizują wspólne wigilie, chodzą do kina, teatru, na koncerty i... po prostu żyją razem. W wakacje spotykają się w parku Słowackiego w ramach porannych zajęć *Dzień dobry BCK*.

Szkoła Tańca bierze udział w wydarzeniach takich jak Dni Seniora, Festiwałe Kultury Artystycznej czy Międzynarodowe Dni Tańca. Od 2023 roku organizuje też własne koncerty – otwarte dla mieszkańców Bielska-Białej i pełne pasji, emocji oraz wspólnego tańca.

Seniorzy z BCK udowadniają, że emerytura to nie koniec, lecz początek nowego rozdziału. Ich taniec nie zna granic wieku.

Odcinek programu z udziałem Szkoły Tańca BCK można obejrzeć tutaj: <https://katowice.tvp.pl/82066419/a-kto-nam-zabroni>.

źródło: Bielskie Centrum Kultury
oprac. ek

MIAU MISJA

Miasto Bielsko-Biała, w ramach swoich obowiązków wynikających z ustawy o ochronie zwierząt, prowadzi program *Kocie Miasto BB – Miau Misja*. Jest to inicjatywa Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt, której celem jest kompleksowa opieka nad kotami wolno żyjącymi.

W ramach działań *Miau Misji* schronisko realizuje zadania, które mają poprawić warunki bytowania kotów w mieście oraz zapewnić ich humanitarne traktowanie. Celem jest ograniczenie kotów w przestrzeni miejskiej i monitorowanie populacji kotów wolno żyjących.

Zakres działań *Kociego Miasta BB – Miau Misji*:

- Identyfikacja kotów wolno żyjących i bezdomnych – koty są oceniane przez behawiorystkę pod kątem ich zachowania i stopnia socjalizacji na podstawie obserwacji w miejscu bytowania oraz wywiadu ze społecznymi opiekunami.

- Program sterylizacji i kastracji – każdy kot wolno żyjący podlega zabiegowi kastracji w ramach miejskiego programu. Eliminuje to zagrożenia związane z niekontrolowanym rozmnażaniem.

- Bezpieczny powrót na wolność – po kastracji koty wolno żyjące wracają do swojego miejsca bytowania tak szybko, jak to możliwe.

- Pomoc dla kotów chorych i wymagających leczenia – osobniki, które ze względu na stan zdrowia nie mogą wrócić w miejsce bytowania, są przekazywane do schroniska w celu leczenia. Kotom, którym z uwagi

na wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność schronisko nie jest w stanie zapewnić dobrostanu w miejscu bytowania, szuka się stałych domów.

- Wsparcie dla społecznych opiekunów kotów wolno żyjących – *Miau Misja* współpracuje ze społecznymi opiekunami kotów wolno żyjących – osobami zarejestrowanymi w Urzędzie Miejskim, które sprawują społeczną opiekę nad kotami wolno żyjącymi w Bielsku-Białej. Program dostarcza im karmę oraz budki dla kotów, zakupione z budżetu miasta, oraz pomaga w wypalaniu kotów.

- Edukacja i działania informacyjne – jednym z celów *Miau Misji* jest uświadamianie mieszkańców na temat opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz przeciwdziałanie błędnym przekonaniom i postawom promującym niehumanitarne traktowanie kotów.

W razie pytań należy kontaktować się z Miejskim Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt w Bielsku-Białej, tel. 570601112. oprac. Jack

JURY JUŻ PRACUJE

Galeria Bielska BWA zamknęła nabór do 47. Biennale Malarstwa Bielska Jesień 2025. Na udział w konkursie zdecydowało się 1.005 artystek i artystów, przysyłając 3.015 reprodukcji swoich prac. Teraz pracę rozpoczęli członkowie jury, którzy dokonają dwuetapowej selekcji nadesłanych zgłoszeń.

W tej edycji w kapitule konkursu znaleźli się: artystka wizualna Dorota Buczkowska, kuratorka, krytyczka i historyczka sztuki Anna Mituś, artysta multidyscyplinarny Karol Radziszewski, historyczka sztuki, kuratorka i dyrektorka Galerii Bielskiej BWA Agata Smalcerz oraz kurator, krytyk sztuki i publicysta Stach Szablowski.

Kuratorką konkursu jest Ada Piekarska – kuratorka wystaw i projektów, na co dzień związana z Galerią Bielską BWA. Reprodukcie wszystkich prac będzie można oglądać w galerii wirtualnej na stronie <https://bielskajesien.pl/> od czerwca.

źródło: Galeria Bielska BWA

MIASTO

NOWE MOŻLIWOŚCI DLA UCZNIÓW SAMOCHODÓWKI

Porozumienie o współpracy podpisali przedstawiciele bielskiego Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących i Wojskowego Centrum Rekrutacji w Bielsku-Białej. Współpraca otwiera nowe możliwości dla uczniów, którzy będą mogli poszerzać swoją wiedzę i umiejętności z zakresu obronności, a także lepiej przygotować się do służby wojskowej.

Podpisanie porozumienia to ważny krok w budowaniu świadomości obronnej młodzieży oraz kształtowaniu jej postaw obywatelskich. Nawiązanie współpracy jest szczególnie ważne dla klas akademickich VII Liceum Ogólnokształcącego wchodzącego w skład ZSSiO, które realizują profil proobronny. I mimo że uczniowie tego profilu nie noszą mundurów, to mają wobec nich wielki szacunek. Są nauczani w duchu wartości i postaw patriotycznych, prospołecznych, skoncentrowanych na empatii wobec drugiego człowieka i wyczulonych na kwestie obronności. Na zajęciach

realizowana jest między innymi tematyka związana z bezpieczeństwem narodowym.

Podczas podpisania porozumienia Wojskowe Centrum Rekrutacji reprezentowali jego szef ppłk Artur Pracki oraz szef Wydziału Rekrutacji i Promocji ppłk rez. Robert Kruz, a ZSSiO – dyrektor Janusz Berek i wicedyrektor ds. VII Liceum Ogólnokształcącego Joanna Wolff.

Głównymi celami porozumienia są popularyzacja służby wojskowej, nabywanie umiejętności obronnych, propagowanie i wzmacnianie postaw patriotycznych, zaangażowanie partnerów społecznych w upowszechnianie wiedzy i umiejętności ważnych dla obronności państwa czy też inne działania sprzyjające wzmocnieniu współpracy na rzecz obronności kraju.

Zainteresowani tematem powinni skontaktować

się z ZSSiO, szczególnie z VII LO. Placówka planuje otwarcie klasy akademickiej z programem szkolenia obronnego, z językiem angielskim i geografią realizowanymi w rozszerzeniu oraz przedmiotem uzupełniającym – pierwszą pomocą przedmedyczną.

źródło: Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących w Bielsku-Białej oprac. ek

Pamiątkowe zdjęcie uczestniczek projektu z prezydentem

STUDY TOURS TO POLAND W BIELSKU-BIAŁEJ

Trzynaście studentek z Ukrainy odwiedziło stolicę Podbeskidzia w ramach Study Tours to Poland. 8 maja w Ratuszu spotkały się z prezydentem Jarosławem Klimaszewskim.

Wszystkie dziewczyny studiują w ukraińskich uczelniach, na różnych kierunkach: na medycynie, prawie, logistyce, językoznawstwie, inżynierii lądowej.

Wizytę studentek w Bielsku-Białej zorganizowała Fundacja Edukacji Pozaformalnej w Bielsku-Białej we współpracy z pełnomocniczką prezydenta miasta ds. osób młodych Pauliną Żmijowską oraz Młodzieżową Radą Miasta.

– Głównym celem wizyty studyjnej w okresie od 5 do 15 maja jest prezentacja zagadnień związa-

nych z funkcjonowaniem Unii Europejskiej, historią naszego kraju, transformacją ustrojową, budową demokratycznego systemu, jak i samorządnością i rozwojem ekonomii. Ponadto wizyta stwarza również okazję do przełamywania barier kulturowych, językowych oraz prezentacji uczestnikom swojej kultury. Program wizyty przyczynia się do wieloaspektowego poznania Polski oraz zaangażowania społecznego i stawania się świadomymi obywatelami – informuje pełnomocniczka prezydenta ds. osób młodych Paulina Żmijowska.

Study Tours to Poland jest programem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanym przez Fundację Liderzy Przemian we współpracy z Fundacją Borussia. W tym roku program stypendialny obchodzi dwudziestolecie. W ramach programu organizowane są wizyty studyjne do Polski dla osób z Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, których celem jest dzielenie się polskim doświadczeniem, przybliżenie realiów Polski i Unii Europejskiej. Jack

LAURY DLA UCZNIÓW Z BB

Dwaj uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 38 mieszczącej się przy ul. Filarowej w Bielsku-Białej oraz jedna uczennica bielskiej Oxford Primary School odnieśli sukcesy w Wojewódzkich Konkursach Przedmiotowych.

Podczas Gali Laureatów Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych, która odbyła się w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach, minister Edukacji Narodowej Barbara Nowacka wręczyła nagrody uczniom śląskich szkół podstawowych, którzy w tegorocznej edycji konkursów przedmiotowych triumfowali w dwóch lub trzech dziedzinach, a także tym, którzy osiągnęli najwyższą liczbę punktów.

Szkołę Podstawową nr 38 w Bielsku-Białej, mieszczącą się w Zespole Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących przy ulicy Filarowej, reprezentowali na spotkaniu dwaj laureaci, uczniowie klasy ósmej: Mikołaj Kasprowicz i Kamil Machalica oraz dyrektor Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących Janusz Berek. Mikołaj Kasprowicz został postrójnym laureatem – z matematyki, chemii i fizyki, natomiast Kamil Machalica jest podwójnym laureatem – z matematyki i chemii. Do konkursów z przedmiotów ścisłych przygotowały ich nauczycielki ZSSiO: z matematyki Alicja Krzempek (wicedyrektor), z chemii Marzena Kuś (wicedyrektor), z fizyki Małgorzata Kalika. Emila Szymura z Oxford Primary School została laureatką z matematyki i historii.

Aby docenić skalę sukcesu, trzeba wspomnieć, że w pierwszym etapie konkursów wzięło udział prawie 47 tys. uczniów ze 1.177 szkół podstawowych. oprac. Jack

POWIATOWE OBCHODY DNIA STRAŻAKA

Święto strażaków z regionu. 8 maja na placu wewnętrznym Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej odbyły się powiatowe obchody Dnia Strażaka.

Uroczystości rozpoczęły się mszą w kościele wojskowym pw. Bożego Miłosierdzia. Meldunek o gotowości do rozpoczęcia głównych obchodów na terenie Komendy Miejskiej PSP przy ulicy Leszczyńskiej 43 przyjął śląski komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej st. bryg. Damian Legierski, który dokonał przeglądu pododdziałów. Po przeglądzie podniesiono flagę państwową i odegrano hymn narodowy.

Zaproszonych gości przywitał komendant miejski PSP w Bielsku-Białej bryg. Roman Marekwica, który w swoim przemówieniu nawiązał do obchodzonej w tym roku 30. rocznicy powstania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

– Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy jest fundamentem bezpieczeństwa wewnętrznego Polski. Trzy dekady skutecznego działania, nieustannego rozwoju i doskonalenia struktur pokazują, jak ważną rolę system ten odgrywa dla ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska. To również okazja do oddania hołdu wszystkim, którzy ten system współtworzyli i nadal go rozwijają. W czasie zeszłorocznych powodzi mogliśmy się przekonać o mobilności tego systemu. W obliczu żywiołu, który dotknął nasz region, mogliśmy liczyć nie tylko na strażaków, ale także na żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, ratowników Polskiego Czerwonego Krzyża i służby mundurowe. To wspólne działanie pokazało, że siła naszej społeczności tkwi we wzajemnym wsparciu i solidarności, a granice między formacjami znikają, gdy trzeba ratować ludzkie życie.

Komendant podziękował również wszystkim strażakom PSP i OSP za ich codzienny trud w niesieniu pomocy drugiemu człowiekowi.

Podczas uroczystości wręczono odznaczenia państwowe, medale, dyplomy, a także awanse na wyższe stopnie służbowe. Kilkadziesiąt z nich trafiło do strażaków z Komendy Miejskiej PSP w Bielsku-Białej.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, postanowieniem z 2025 roku, nadał Odznaki Zasłużony dla Ochrony Przeciwpożarowej ośmiu funkcjonariuszom Komendy Miejskiej PSP w Bielsku-Białej. Srebrną Odznakę Zasłużony dla Ochrony Przeciwpożarowej

otrzymał st. kpt. Jarosław Jędrzyk. Brązową Odznakę otrzymali: st. kpt. Kamil Bąk, mł. kpt. Jakub Górny, mł. asp. Łukasz Kłaptocz, asp. sztab. Piotr Kłaptocz, st. ogn. Mateusz Młynarczyk, mł. kpt. Tomasz Rawski i st. ogn. Anna Wosiewicz.

Prezydium zarządu oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej województwa śląskiego uchwałą z 2025 roku nadało medal Za Zasługi dla Pożarnictwa siedmiu funkcjonariuszom pełniącym służbę w Komendzie Miejskiej PSP w Bielsku-Białej. Złoty Medal za Zasługi dla Pożarnictwa otrzymali ogn. Łukasz Białożył i asp. Michał Rzepka. Srebrny Medal – st. kpt. Robert Dunat, ogn. Kamil Siąkała, asp. Damian Harańczyk i st. ogn. Tomasz Żebrowski, a Brązowy Medal – mł. asp. Krzysztof Skrzypczak.

Wyższe stopnie służbowe nadali także: komendant główny PSP – czterem funkcjonariuszom korpusu aspirantów, śląski komendant wojewódzki PSP – 23 funkcjonariuszom w korpusie podoficerów; komendant miejski PSP w Bielsku-Białej sześciu funkcjonariuszom w korpusie szeregowych.

Ponadto, z uwagi na 30-lecie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, podczas uroczystości zostały wręczone pamiątkowe dyplomy Komendanta Głównego PSP dla jednostek OSP włączonych do systemu. Przypomnijmy, że w 1995 roku włączono do niego 1.664 jednostki OSP. Dziś system to rozbudowana sieć jednostek ratowniczych, w skład której wchodzi m.in. 5.155 jednostek OSP, 504 jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP oraz specjalistyczne grupy ratownicze działające na poziomie krajowym.

Prezydium zarządu Związku Rzemiosła Polskiego na wniosek Beskidzkiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bielsku Białej oraz Beskidzkiego Cechu Kominarzy nadało Złoty Medal imienia Jana Kilińskiego mł. bryg. Patrycji Pokrzywie za szczególne osiągnięcia we współpracy i dla dobra polskiego rzemiosła.

W podziękowaniu za długoletnią współpracę Komendy Miejskiej PSP w Bielsku-Białej oraz jednostek OSP z terenu miasta Bielska-Białej i powiatu bielskie-

go z 18 Bielskim Batalionem Powietrznodesantowym, szef Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej odznaczył funkcjonariusza PSP oraz trzech strażaków Wojskowej Straży Pożarnej 18 bp. Odznakę Pamiątkową Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej otrzymali: młodszy aspirant Michał Orlicki, starszy szeregowy specjalista Tomasz Chrobak, starszy szeregowy specjalista Krystian Kubica i Grzegorz Prochownik.

Kolejnym punktem uroczystości było przekazanie i poświęcenie nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego GCBA dla Komendy Miejskiej PSP w Bielsku-Białej oraz średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego GBA dla Wojskowej Straży Pożarnej. Nowe samochody przyczynią się do zwiększenia możliwości operacyjno-technicznych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego województwa śląskiego. Do nowego samochodu Urząd Miejski w Bielsku-Białej dołożył 300.000 złotych.

Na zakończenie uroczystości głos zabrał m.in. zastępca prezydenta Bielska-Białej Piotr Kucia.

– Trudno nie powiedzieć tu z głębi serca słowa dziękuję, również w imieniu mieszkańców Bielska-Białej, którzy niejednokrotnie byli ofiarami różnych tragedii i kataklizmów, i którym wasza profesjonalna, efektywna służba ocaliła życie, zdrowie i mienie. Za to wam serdecznie dziękuję – mówił. – Pragnę was zapewnić, w imieniu władz miasta, o dalszej współpracy, która ma chociażby wymiar w tym przekazywanym dziś ciężkim samochodzie. Będziemy was wspierać, abyście nadal mogli bezpiecznie i profesjonalnie pełnić swoją służbę – dodał.

W uroczystości wzięli udział zaproszeni goście: parlamentarzyści, przedstawiciele władz samorządowych, służb i instytucji współpracujących z Państwową Strażą Pożarną, prezesi Zarządów Oddziałów Powiatowych ZOSP RP, funkcjonariusze oraz pracownicy cywilni PSP.

Uroczystość uświetniła Orkiestra Dęta z OSP Piarszowice pod batutą Grzegorza Bizukojcia.

źródło: Komenda Miejska PSP w Bielsku-Białej
oprac. ek

UPIORNE ORGANY

Przy dźwiękach charakterystycznej melodii ze sławnego musicalu Andrew Lloyda Webbera *Upiór w operze* publiczność Bielskiego Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej miała okazję zajrzeć do niedostępnych widzom zakamarków siedziby tej instytucji. Przewodnikiem w tym zwiedzaniu był znakomity organista, bielszczanin – Waław Golonka.

– Filharmonie, teatry, sceny mają swoje pomieszczenia techniczne, swoje tajemnice. Ma je i Bielskie Centrum Kultury. Zajrzyjmy za kulisy, czy nie mieszka tam jakiś upiór zakochany w pięknej artystce – zachęcał, by podążać za nim w głąb pomieszczeń technicznych Waław Golonka z kadrów filmu wyświetlonego podczas kwietniowego koncertu z cyklu *Offbeat Organ: Podróż z muzyką filmową do...*

Offbeat Organ to nowy cykl spotkań muzycznych w BCK, którego inspiratorem jest właśnie nasz świetny organista, instrumentalista koncertujący na całym świecie i profesor prowadzący klasę organów w Akademii Muzycznej w Krakowie. Jako artysta od lat związany z Bielskim Centrum Kultury przygotowuje spotkania muzyczne, które pozwalają publiczności na nowo odkryć wspaniałe możliwości klasycznych organów piszczałkowych zbudowanych w BCK. Organy są w koncertach tego cyklu instrumentem wiodącym, współpracują z nowoczesnymi, świeżymi dźwiękami innych instrumentów czy dużym instrumentarium orkiestrowym.

9 kwietnia to właśnie Waław Golonka zasiadł za stołem organowym, wykonując kompozycje filmowe. Ale wraz z pracownikami BCK przygotował dla publiczności niecodzienną niespodziankę – możliwość przyjrzenia się budowie organów, także ich części ukrytych za prospektem piszczałkowym, który widzowie BCK mogą oglądać nad sceną tej instytucji kultury.

Organista zasiada za tzw. kontuarem, czyli stołem gry – w BCK ustawionym na scenie. Poza koncertami kontuar przechowywany jest w BCK-owskiej piwnicy.

– Zanim organy zaczną grać, muszą wyjechać do góry. Kontuar to kokpit, od którego obsługuje się całe organy. Nasz stół gry składa się z trzech klawiatur ręcznych i jednej pedalowej. Każda z nich ma swoje konkretne miejsce w organach: trzeci i drugi manual w centralnej części prospektu, pierwszy rozlokowany jest po obu stronach centralnej części, natomiast piszczałki klawiatury pedalowej usytuowane są po zewnętrznych stronach organów. Każdy z manualów ma swoje rejestry. Kiedy są włączone, świecą się lampki. Taki rejestr to określone brzmienie w organach – tłumaczył budowę organów Waław Golonka. – Kontuar wyposażony jest także w komputer, zwany zecerem. Za jego pomocą można zapisać różne barwy organów. Dzięki takiemu zapisowi jednym przyciskiem mogą zmienić diametralnie dynamikę i charakter brzmienia w organach. Stół gry wyposażony jest także w tzw. walek crescendo – organista zademonstrował, jak wznosi się dźwięk.

Stół gry połączony jest z organami kablem światłowodowym.

W. Golonka podkreślił, że kiedy przed laty budowane były organy w BCK, takie połączenie jawiło się jako bardzo nowoczesne rozwiązanie, stosowane jedynie w krajach Europy zachodniej; dzisiaj jest popularne także w Polsce.

– Wnętrze organów – aby tam się dostać, potrzebne są zręczność i odwaga – zaznaczył organista, wspinając się po wąskiej drabinie do wnętrza organów nad sceną BCK.

Wewnątrz jest naprawdę bardzo mało miejsca, dlatego tylko tak szczupła osoba, jak profesor Golonka, może dotrzeć w głąb organów.

– Organy tworzy wiele tysięcy części, są jak organizm, skomplikowane ciało. Przede wszystkim są to piszczałki – różnego rodzaju, różnych kształtów, wykonane z różnych materiałów. Piszczałki stoją na wiatrownicach, w których są niewidoczne dla oglądającego instrument z zewnątrz kanały powietrzne. Powietrze dochodzi nimi do piszczałek i w ten sposób one grają. Najważniejszą częścią organów jest elektryczna dmuchawa, to ona tłoczy powietrze do miecha, gdzie jest ono gromadzone pod odpowiednim ciśnieniem, a następnie przekazywane kanałami powietrznymi do wiatrownic i piszczałek – tłumaczył zasadę działania instrumentu.

Organy BCK mają ponad dwa i pół tysiąca piszczałek. Zrobione są z drzewa lub z metalu, bywają kwadratowe i okrągłe. Największe piszczałki mają ponad 7 metrów wysokości, najmniejsze zaś zaledwie kilka centymetrów. Z zewnątrz publiczność widzi jedynie prospekt organowy, który składa się z kilkudziesięciu piszczałek.

Za nim znajduje się ich mnóstwo. Także elektronika, która jest mózgiem organów. Do tego miejsca biegnie kabel od kontuaru.

– Organy zorganizowane są zgodnie z kontuarem, mają cztery werki. W części centralnej prospektu jest wiele piszczałek, jeden rząd piszczałek nazywa się głosem. Głos ma określoną barwę i siłę, jest w odpowiedni sposób nastrojony. Na przykład głosy fletowe mogą być zbudowane z drewna lub metalu – opowiadał organista, a my usłyszeliśmy aksamitny, łagodny dźwięk piszczałek fletowych. Potem przyszedł czas na pryncypał – ważny głos w organach, dalej grały piszczałki smyczkowe – mające wąską menzurę i brzmiące podobnie jak instrumenty smyczkowe.

– To wszystko to piszczałki labialne, czyli posiadające wargi. Wdmuchiwanie przez nie powietrze tworzy falę dźwiękową – informował W. Golonka. – Piszczałki języczkowe charakteryzują się głośnym i ostrym brzmieniem. W organach są jeszcze piszczałki wielorzędowe – jeden register posiada wiele rzędów piszczałek. To tzw. głosy mikstrowe albo kornet. Mikstura i kornet nadają głośności i blasku organom. Każdy z manualów wyposażony jest w jedną miksturę. W pierwszym manualu mamy miksturę, która gra głośno, jest srebrzysta i nadaje majestatu organom. Mikstura drugiego manualu jest cichsza, ale bardziej srebrzysta, i trzeciego najcichsza, mająca specyficzną barwę. W sekcji pierwszego manualu jest jeszcze ciekawy głos – kornet, który ma pięć rzędów piszczałek. To donośny głos nadający się do grania melodii, głos solowy.

Przed każdym koncertem te tysiące piszczałek w organach trzeba stroić. 9 głosów języczkowych razy 61 klawiszy. Można sobie wyobrazić tę pracę...

Tajemniczy dźwięk mroku z *Upiora w operze* zabrzmiał w BCK ponownie. 14 maja, kiedy projekcji legendarnego filmu z 1925 roku towarzyszyła improwizowana muzyka organowa w wykonaniu światowej klasy artysty Donalda MacKenziego.

Agata Wolna

SPRZEDAŻ

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. 2024, poz. 1145 z późn. zm.), prezydent Bielska-Białej podaje do publicznej wiadomości, że w terminie od 30 maja do 20 czerwca 2025 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Biuletynie Informacji Publicznej bip.um.bielsko.pl zamieszczone zostały na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży:

- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka o numerach 79/21 o pow. 1.289 m² oraz 79/22 o pow. 2673 m² obręb Wapienica, położonych w Bielsku-Białej przy ul. Północnej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka o numerach: 241/18 o pow. 878 m², 241/22 o pow. 439 m², obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Centralnej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 89/66 o pow. 100 m², obręb Aleksandrowice, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Wapienickiej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 1.373 o pow. 309 m², obręb Żywieckie Przedmieście, położonej w Bielsku-Białej przy ul. 1 Maja, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 244 o pow. 138 m² obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Centralnej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 9/6 o pow. 572 m², obręb Dolne Przedmieście 54, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Podwale, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 17/48 o pow. 32 m², obręb Mikuszowice Krakowskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. gen. Stanisława Maczka, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działki o numerach: 239/10 o pow. 78 m², 239/11 o pow. 540 m², obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Centralnej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działki o numerach: 750 o pow. 2.479 m², 753 o pow. 573 m², obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Michała Grażyńskiego, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do sprzedaży w dro-

dze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;

- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 3715/5 o pow. 976 m², obręb Lipnik, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Podgórznej, stanowiącej własność gminy Bielsko-Biala, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 54/11 o pow. 22 m², obręb Górne Przedmieście, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Stanisława Wyspiańskiego, stanowiącej własność gminy Bielsko-Biala, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 243/2 o pow. 4.669 m², obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Centralnej, stanowiącej własność gminy Bielsko-Biala, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 243/3 o pow. 228 m², obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Centralnej, stanowiącej własność gminy Bielsko-Biala, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 243/4 o pow. 315 m², obręb Komorowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Centralnej, stanowiącej własność gminy Bielsko-Biala, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- lokalu użytkowego nr 12 usytuowanego w budynku położonym w Bielsku-Białej przy ul. 11 Listopada 23 wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i urządzeń oraz w prawie własności gruntu ozn. jako dz. 849, obręb Biała Miasto;
- działki gminnej dz. 496/117 o pow. 23 m², obręb Mikuszowice Śląskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Czołgistów – w drodze bezprzetargowej, z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej ozn. jako dz. 496/152 o pow. 66.971 m², obr. Mikuszowice Śląskie;
- działek gminnych dz. 1298/16 o pow. 71 m², i dz. 1298/27 o pow. 180 m² (łącznie pow. 251 m²) obręb Kamienica, położonej w Bielsku-Białej przy ul. gen. Kazimierza Sosnkowskiego – w drodze bezprzetargowej, z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej ozn. jako dz. 1298/24, dz. 1298/25 o łącznej pow. 1.480 m², obr. Kamienica;
- działki gminnej nr 2048/155 o pow. 125 m², obręb Komorowice Krakowskie, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – w drodze przetargu, ograniczonego do właścicieli nieruchomości przyległych;
- nieruchomości stanowiącej własność gminy Bielsko-Biala, ozn. jako działka nr: 628/339 o pow. 189 m² oraz 628/328 o pow. 31 m² – o łącznej powierzchni 220 m², obręb Lipnik, położonej w Bielsku-Białej przy ul. Szczerbiwej – w drodze bezprzetargowej, z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, ozn. jako działka 628/190, o pow. 390 m², obręb Lipnik. □

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 39 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz uchwały nr LXVII/1513/2024 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 18 stycznia 2024 r., prezydent miasta informuje o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **dla terenów położonych w Wapienicy, pomiędzy ulicą Bohaterów Monte Cassino, ulicą Alabastrową, linią kolejową relacji Bielsko-Biala – Cieszyń, a ulicą Lajkonika, w obrębach Wapienica i Międzyrzecze Górne**. Konsultacje społeczne będą prowadzone w okresie od 30 maja do 30 czerwca 2025 roku i obejmą:

- 1) zbieranie uwag w terminie od 30 maja do 30 czerwca 2025 r.,
- 2) spotkanie otwarte, które odbędzie się 12 czerwca 2025 r. w siedzibie Biura Rozwoju Miasta (pl. Ratuszowy 6, pokój 423) o godz. 15.00,
- 3) dyżury projektanta w terminie od 30 maja do 30 czerwca 2025, w siedzibie Biura Rozwoju Miasta (pl. Ratuszowy 6, pok. 424a), w poniedziałki, wtorki, środy, w godz. od 10.00 do 14.00, w czwartki w godz. od 14.00 do 18.00 i piątki w godz. od 10.00 do 13.00.

Projekt jest udostępniony w:

- 1) siedzibie Biura Rozwoju Miasta (pl. Ratuszowy 6, pok. 424a), w terminach dyżuru projektanta,
- 2) Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej (<https://bip.bielsko-biala.pl>) oraz na stronie internetowej Biura Rozwoju Miasta (<https://brm.bielsko-biala.pl>).

Uwagi do projektu planu składa się do Prezydenta Miasta Bielska-Białej: a) w postaci papierowej (pocztą lub na dziennik podawczy Urzędu Miejskiego), b) w postaci elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej (za pośrednictwem platformy ePUAP), w szczególności poczty elektronicznej na adres: kaminski.sekretariat@um.bielsko-biala.pl, c) na specjalnym formularzu (formularz dotyczący aktu planowania przestrzennego jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej: <https://bip.bielsko-biala.pl>).

Osoba wnosząca uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę, adres zamieszkania albo siedzibę oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki adres posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Można podać również dodatkowe dane jak adres do korespondencji lub numer telefonu. □

MIASTO

WAKACJE Z WOJSKIEM

Rusza kolejna edycja projektu Ministerstwa Obrony Narodowej Wakacje z wojskiem. Chętni mogą uczestniczyć w trwającym 27 dni szkoleniu wojskowym w jednostkach na terenie całego kraju.

Nie masz jeszcze planów na to, co będziesz robił w wakacje? Ministerstwo Obrony Narodowej ma dla Ciebie propozycję. Jest ona szczególnie atrakcyjna dla młodych ludzi, bo nie tylko pozwoli zdobyć nowe umiejętności, ale może też stać się być przygodą życia.

Celem projektu jest popularyzacja służby wojskowej wśród młodych ludzi oraz zachęcenie ich do aktywnego i wartościowego spędzenia wakacji.

Projekt zakłada 27-dniowe szkolenie wojskowe w jednostkach na terenie całego kraju – uczestnicy otrzymają wynagrodzenie, zakwaterowanie, wyżywienie oraz kompleksowe przygotowanie wojskowe. Szkolenie kończy się złożeniem przysięgi wojskowej i możliwością dalszego rozwoju w strukturach Sił Zbrojnych RP.

Szkolenia będą realizowane w trzech turnusach (po 27 dni każdy):

9 czerwca – 5 lipca
14 lipca – 9 sierpnia
18 sierpnia – 13 września.

W programie każdego turnusu są: strzelanie, przetrwanie w terenie, walka wręcz, taktyka wojskowa, szkolenia na pojazdach wojskowych itd. Po ukończeniu szkolenia dostaje się wynoszące kilka tysięcy złotych uposażenie.

Każdy ochotnik zdobywa unikalne doświadczenie zawodowe i życiowe i zyskuje możliwość związania się na dłużej z Wojskiem Polskim – czy to jako żołnierz aktywnej rezerwy, terytorials w WOT, żołnierz zawodowy czy podchorąży akademii wojskowej.

Więcej na www.zostanzolnierzem.pl. Jack

BEZPŁATNE BADANIA PROFILAKTYCZNE

Rozpoczęła się realizacja bezpłatnych badań w ramach *Programu profilaktyki złamań osteoporotycznych dla mieszkańców miasta Bielska-Białej, na lata 2021-2025*, które organizuje i finansuje miasto Bielsko-Biała. To piąty i ostatni rok realizacji programu.

W badaniach mogą uczestniczyć mieszkańcy Bielska-Białej – kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 70 lat i więcej. Z programu wyłączone są osoby z już zdiagnozowaną i leczoną osteoporozą.

Program obejmuje: – oszacowanie 10 letniego ryzyka złamania kości metodą FRAX, – u osób ze zwiększonym ryzykiem złamania kości – badanie densytometryczne i konsultację lekarską, – warsztaty edukacyjne z lekarzem, fizjoterapeutą i dietetykiem.

Kwalifikacje do udziału w programie odbywają się w Przychodni Onkologicznej Beskidzkiego Centrum Onkologii-Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej przy ul. Wyzwolenia 18, w dni powszednie w godzinach 9.00-13.30. Zakwalifikowani pacjenci zostaną poinformowani o terminie badania densytometrycznego.

Badania prowadzone są do wyczerpania limitu.

Więcej informacji o badaniach można uzyskać pod nr telefonu 661307618 (od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-13.00).

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zalicza osteoporozę do głównych chorób cywilizacyjnych. To przewlekła choroba metaboliczna tkanki kostnej. W jej przebiegu dochodzi do zmniejszenia gęstości mineralnej kości, a to zwiększa ryzyko powstania złamań osteoporotycznych.

Osteoporozę postrzegana jest głównie jako choroba kobiet, tymczasem dotyczy także mężczyzn, choć rzadziej. Choroba we wczesnych stadiach rozwoju nie daje żadnych objawów, które mogłyby być zauważone. Rozpoznanie zazwyczaj jest stawiane dopiero w momencie, gdy dochodzi do patologicznych złamań, stąd też niezwykle ważne jest regularne wykonywanie badań profilaktycznych, które umożliwią wczesne wykrycie choroby.

Do programu można przystąpić tylko raz w ciągu jego trwania.

źródło: Wydział Polityki Społecznej UMBB

WAŻNE TELEFONY

Urząd Miejski, pl. Ratuszowy 1, 5 i 6 oraz ul. ks. Stanisława Stojalskiego 32 pracuje od poniedziałku do środy w godz. 7.30–15.30, w czwartki 7.30–18.00, w piątki 7.30–13.00
Centrala: 334971497, faks: 334971786
Informacja: pl. Ratuszowy 6, tel. 334971800

Awaria oświetlenia ulicznego: UM, tel. 334971702

Awaria świateł sygnalizacji drogowej: MZD, tel. 334726010, od 7.30 do 15.30

PreZero Bielsko-Biała S.A. (dawniej SUEZ) w godzinach pracy tel. 459595469, 571232625
e-mail: BOK.BB@prezero.com

Wydział Gospodarki Miejskiej UM tel. 334971703, 334971508
naczelnik WGM tel. 334971507, 600004236
e-mail: gosp.miejska@um.bielsko-biala.pl

Miejski Zarząd Dróg, tel. 334726010 od 7.30 do 15.30
e-mail: sekretariat@mzd.bielsko.pl
Dział Parkingów i Strefa Płatnego Parkowania: 334726000

Pogotowie weterynaryjno-sanitarne oraz Schronisko dla zwierząt: 338141818
w UM tel. 334971508 od 7.30 do 15.30

Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej: tel. 338146221 lub 19288
Niebieska Linia 338119900
telefon dla niesłyszących i niedosłyszących (kontakt w formie sms) 530560611
e-mail: poikbielsko@interia.pl

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy 338150984

Straż Miejska tel. 112, 338228114, 338228115
e-mail: sm@strazmiejska.bielsko.pl
Miejska Komenda Policji tel. 986, 33478571255
Państwowa Straż Pożarna tel. 112

POGOTOWIA

Pogotowie ratunkowe	tel. 112, 999
Pogotowie energetyczne	tel. 991
Pogotowie gazowe	tel. 992
Pogotowie ciepłownicze	tel. 993
Pogotowie wodociągowe	tel. 994

e-mail: aqua@aqua.com.pl

GOPR tel. 985, 338296900

Rada Seniorów Miasta Bielska-Białej tel. 518676301
dyżury w czwartki w godz. 11.00-13.00
w Centrum Seniora przy ul. Romana Dmowskiego 6
Centrum Seniora tel. 334971753, 334971754

KRZYWY MOSTEK DO REMONTU

Do połowy sierpnia 2025 r. kładka nad rzeką Białą w rejonie Urzędu Miejskiego (tzw. krzywy mostek) będzie zamknięta. Dojście do ul. Bohaterów Warszawy oraz do Urzędu Miejskiego prowadzone będzie ulicami Hugona Kołłątaja oraz Romana Dmowskiego. Jack

SPARTANIE POD DĘBOWCEM

3000 zawodników z 26 krajów wystartowało w tegorocznym biegu Spartan Bielsko-Biała. Bieg rozegrano na kilku dystansach i w różnych kategoriach wiekowych. Brały w nim udział także cztery panie z Centrum Seniora w Bielsku-Białej oraz 30 dzieci z niepełnosprawnościami.

W tym roku największy organizator biegów przeszkodowych na świecie (projektuje trasy na sześciu kontynentach) znów postawił na biegowy potencjał Bielska-Białej i Beskidów. 3 i 4 maja biegacze mogli się mierzyć z trasami przygotowanymi pod Dębowcem i Szyndzielnią.

Zawodnicy i zawodniczki, którzy przybyli do stolicy Podbeskidzia z różnych zakątków świata, przez dwa dni rywalizowali na trzech trasach o różnych dystansach i liczbie przeszkód:

- Sprint – 5 km i 20 przeszkód
- Super – 10 km i 25 przeszkód
- Beast – 21 km i 30 przeszkód.

Dzieci uczestniczyły w biegu pod nazwą Spartan Kids.

Szczegółowe wyniki rywalizacji można znaleźć w internecie.

Warto wspomnieć, że 3 maja na trasę Sprint (5 km + i 20 przeszkód) wybiegła silna grupa senierek z Centrum Seniora w Bielsku-Białej. Te cztery panie trenowały od 6 stycznia w Centrum Seniora dwa razy w tygodniu; jeden trening – ogólnorozwojowy przygotowywał do pokonywania przeszkód, drugi trening – wydolnościowy – do pokonania pięciokilometrowej trasy na której było ponad 500 m przewyższenia. Dla porównania, różnica wysokości między dolną i górną stacją kolejki na Szyndzielnię to 450 m.

Seniorki pokonały całą trasę zgodnie z obowiązującymi zasadami, pokonując większość przeszkód. Tam, gdzie się to nie udało w pierwszej próbie, wykonywały karne zadanie padnij-powstań, ramię w ramię z dużo młodszymi uczestnikami.

Na trasę wraz z seniorkami wybiegli – Beata Rozpędek i Anna Kamińska z Centrum Seniora, Anna Kłis z Bielsko-Biał-

skiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, która przygotowywała seniorki oraz Jakub Nowak – bielszczanin, ambasador Spartan, który przez całą trasę motywował zawodniczek i pomagał im pokonywać kolejne przeszkody. Wskazówki techniczne pomagały zachować siłę na dalsze zmagania.

Przy każdej z przeszkód stali młodzi wolontariusze, którzy zagrzewali panie do boju i kibicowali, jednocześnie pilnując, by zadanie zostało wykonane jak na Spartanki przystało, a po wykonaniu zadania wiwatowali. Warto zaznaczyć, że najstarsza z zawodniczek miała 77 lat.

Pokonując ostatnie przeszkody – przejście pod belką zanurzoną w wodzie, wyjście na domek z siatki na wysokość 5 m i skok przez ogień – seniorki pokonały swoje lęki i wspólnie, przy gromkich brawach, przekroczyły linię mety, stając się Spartankami.

4 maja na trasę Spartan Kids wybiegły dzieci z niepełnosprawnościami z Bielska-Białej, trzydziestka dzielnych wojowników i wojowniczek wspierana przez stowarzyszenie ADA, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz wolontariuszy. Najpierw dzieci miały spotkanie z Sylwestrem Wilkiem – niepełnosprawnym trenerem biegów przeszkodowych, zawodnikiem ninja warrior i ambasadorem Spartan, który opowiedział, co je czeka na trasie. Następnie poprowadził rozgrzewkę dla dzieci przed startem i przez cały bieg prowadził grupę i pomagał młodym Spartanom. Towarzyszyli im również wolontariusze, tak by każdy bezpiecznie dotarł do mety, gdzie czekał z gratulacjami zastępca prezydenta Adam Ruśniak. Na koniec młodzi zawodnicy otrzymali medale i koszulki oraz inne nagrody.

oprac. Jack

CIMCIRYMCI W TWIN PEAKS

Uchodzi za nieatrakcyjną, a staje się narzeczoną księcia, który oświadcza się jej na przekór wszystkim. Coś, co miało być wybrykiem, skutkuje poważnymi konsekwencjami – *Iwona, księżniczka Burgunda* Witolda Gombrowicza w reżyserii Leny Frankiewicz to najnowszy spektakl przygotowywany przez Teatr Polski w Bielsku-Białej. Jego premiera miała miejsce 17 maja.

Akcja dramatu Gombrowicza toczy się w przestrzeni pełnego przepychu królewskiego dworu, w którą nagle wkracza bezbarwna, milcząca brzydula – Iwona. O poszukiwaniu klucza do świata Gombrowicza i odniesień do współczesności podczas konferencji w Teatrze Polskim mówiła reżyserka sztuki Lena Frankiewicz. W jej *Iwone*... jest tak współcześnie, że bardziej chyba już być nie może – mamy hejt, przemoc seksualną, feminizm, lajki, celebrytów i Davida Lyncha. Gęba Gombrowicza, która mówi do nas ze sceny, pochodzi ze świata Instagrama, TikToka i mody – tam zawsze chcemy być lepszą wersją siebie.

Klucz

– Pierwotny świat Gombrowicza był zapisany w kodzie dworskiej etykiety. My chcieliśmy, żeby spektakl opowiadał też naszą współczesność, pokazywał szaleństwo dzisiejszego świata, w którym część z nas jest zniewolona, w którym walczymy o popularność, widzialność, rozpoznawalność, klikalność i lajkowalność. Ludzie robią coraz bardziej przerażające rzeczy, żeby to uznanie i uwagę zyskać. Świetnie pisał o tym Yuval Noah Harari, że dzisiaj ludzie najbardziej boją się unieważnienia i bycia niewidzialnymi. I z tego klucza wyszliśmy, myśląc o świecie dworu – tłumaczyła.

Mamy więc na scenie, tak jak i w życiu, reżim piękna, targowisko próżności. I w tę rzeczywistość, za sprawą prowokacji księcia, wkracza Iwona – takie Cimcirymski, jak nazywa ją sam Gombrowicz, nieatrakcyjna i bierna.

– A przypominam, że mamy tam kobiety wystawione cały czas na opresję męskiego spojrzenia. Wszystko to jest podszyte ogromnym lękiem przed przeterminowaniem. Postaci królowej i dam dworu dotyczy presja nałożona na ciało, żeby było wiecznie młode, żeby się podobało, żeby mężczyzna nie zamienił go na młodszy, nowszy model. Wnikamy w społeczeństwo celebrytów – tak to postanowiliśmy ugryźć i mam wrażenie, że się udało. I na ten plan, ni to filmowy, ni to modowy, jakieś takie spa piękności, wpuszczamy Iwonę, czyli totalną antytezę tego świata – taką prakobietę, której nie zależy, która nie dba o popularność, nie depiluje włosów, generalnie jest sobą, ta presja na niej ciąży. Bardzo ciekawa jest obserwacja, co wynika ze zderzenia bohaterów, jakie są motywacje księcia Filipa – tej prowokacji, którą on przeprowadza na dworze za pomocą Iwony – mówiła reżyserka.

I to jest jedna rzecz. Druga to spirala przemocy, którą nakręca pojawienie się kogoś, kto odstaje od reszty.

– Bardzo szybko okazuje się, że taka kobieta jak Iwona na dworze jest praktycznie bez szans, jej pojawienie się rodzi przemoc na bardzo wielu poziomach – przemoc słowną, szyderstwo, hejt wobec ciała, wresz-

cie przemoc seksualną. Wszyscy wiemy, jak ten dramat się kończy – Iwona ginie, nie ma miejsca na tym świecie na ludzi nieistotnych, ze sobą pogodzonych. To był nasz punkt wyjścia do świata współczesnego – dodała.

Jak podkreśla reżyserka, to współczesne brzmienie spektaklu bardzo szybko podchwycili aktorzy TP grający w sztuce i sami proponowali rozwiązania. Dla tego np. kiedy Iwona zostaje po raz pierwszy przyprowadzona przed oblicze królowej, inni grający w tej scenie orientują się, że coś się dzieje, jest jakiś skandal, okazja, żeby zaistnieć w przestrzeni medialnej, więc wyciągają telefony komórkowe i filmują.

– Raptem parę dni temu mieliśmy dużo mocniejszą, a właściwie pornograficzną sytuację, gdy ludzie, zamiast interweniować podczas koszarnej zbrodni przy Krakowskim Przedmieściu, również wyciągnęli telefony i zaczęli filmować – nie da się o tym mówić spokojnie – nawiązała reżyserka.

Gorsety

– Szukaliśmy kostiumów dużo i długo, ale najtrudniej było znaleźć w tym wszystkim Iwonę – mówi odpowiedzialny za ten aspekt spektaklu Krystian Szymczak. – Efekt glamour w przypadku innych postaci był dość prosty – wystarczyło popatrzeć, co się klika. Trend ostatnich lat jest taki, że kobiety znów wkładają gorsety! Ponad sto lat temu uwolniły się od nich – po to, żeby teraz zatoczyć koło i ponownie dać się spętać. Dlatego tutaj motywem przewodnim są gorsety. Jednak Iwona jest ich kompletną antytezą i zaprzeczeniem, jest takim zwykakiem, szarakiem, normalsem. W ogóle wchodzi na scenę z publiczności, jest jedną z nas.

David Lynch

Jest jeszcze jedno bardzo ciekawe współczesne nawiązanie *Iwony*... według Leny Frankiewicz. To świat rodem z lynchowskich filmów zaszyty w niektórych scenach. Są oczywiście nawiązania, jak te do *Twin Peaks*, ale też takie, których trzeba będzie poszukać.

– Kiedy pracowaliśmy nad koncepcją Iwony, zmarł David Lynch, który jest moją ogromną inspiracją w pracy teatralnej. Pomyślałam sobie, że fajnie byłoby w tym celebryckim świecie pozaszywać aluzje do niektórych jego filmów. I znawcy Lyncha mogą mieć nie lada gratkę – scena z Walentym jest mocnym cytatem, ale są również cieniutki pozaszywane smaczki w innych scenach. Lynchowska rzeczywistość pozwoliła nam uruchomić świat jak ze snu, rządzący się inny-

mi prawami, inną konwencją, w której dużo więcej jest możliwe. David patronował naszej pracy i za to jesteśmy mu wdzięczni – mówiła reżyserka.

Oryginał

Tekst Gombrowicza sprzed 90 lat jest uniwersalny, mocny i aktualny.

– Założenie było takie, że tylko go skracamy, poza tym faszystowsko pilnowałam żeby aktorzy trzymali się oryginału – tam jest specyficzna składnia, inwersja. Więc tylko inscenizacja nawiązuje do współczesności, tekst brzmi jak 90 lat temu – mówiła L. Frankiewicz.

Irena

Witold Gombrowicz napisał Iwonę, księżniczkę Burgundę w 1935 roku, będąc młodym mężczyzną i wcześniej doświadczony prześladowania w szkole. Pisał dramat z myślą o swojej siostrze Irenie, która była osobą bardzo wierzącą i z którą toczył niekończące się spory na temat istnienia/nieistnienia Boga.

– Irena rzeczywiście nie miała powodzenia u mężczyzn. Cały czas pisała Gombrowiczowi w listach o Bogu. Mam poczucie, że Iwona to Irena. Poza tym warstwa metafizyczna tekstu też jest zaskakująca – ta tęsknota autora za metafizyką, ułożenie ofiary w postaci kobiety. Czuć w tekście, że jest dedykowany konkretnej osobie, że stoi za nim jakaś konkretna biografia. Wszystko to pięknie podjęła Anita Jańcia w roli Iwony, będąc przy tym zupełnie nieobliczalną. Sceny z jej udziałem nigdy nie idą tak samo. Umówiliśmy się na pierwiastek wolności w tym, co zaproponuje – zakończyła reżyserka.

Spektakl jest rekomendowany dla widzów powyżej 16. roku życia.

Kolejne przedstawienia 13, 14 i 15 czerwca o godz. 19.00.

Emilia Klejmont

twórcy:

autor – Witold Gombrowicz
reżyseria – Lena Frankiewicz
scenografia – Agata Stanuła
kostiumy – Krystian Szymczak
choreografia – Agnieszka Kryst
reżyseria światła – Damian Paweła
multimedia/video – Mateusz Zieliński
muzyka – Stefan Wesołowski
asystentka choreografki – Katarzyna Sikora

